

PRESSENAEVNET

Årsberetning 2008

Udgivet af Pressenævnet, København, april 2009
Layout: KONTRAST design 3333 9656
Tryk: Centraltrykkeriet, Skive
ISBN-nr: 978-87-993029-0-1
ISSN-nr: 0908-679X

ISBN-nr (webudgaven): 978-87-988018-8-7

PRESSENÆVNETS ÅRSBERETNING 2008

I henhold til medieansvarslovens § 51 afgiver Pressenævnet herved årsberetning til justitsministeren. Årsberetningen offentliggøres.

Indhold:

- A: Nævnets virke, s. 4
 - 1 Sagsantal og sagsbehandlingstid, s. 4
 - 2 Journalisering i relation til papir- og internetmedier, s. 4
 - 3 Offentliggørelse af formalitetsafgørelser (formandssager), s. 4
 - 4 Internationale kontakter, s. 5
 - 4.1 Nordisk pressenævnsmøde, s. 5
 - 4.2 Fælleseuropæisk møde, s. 5
 - B: Nævnets medlemmer og sekretariat, s. 6
 - C: Statistik, s. 8
 - D: Nævnets praksis, s. 18
 - 1 Principielle spørgsmål, s. 18
 - 1.1 Genudsendelser, s. 18
 - 1.2 Genoptagelse, s. 18
 - 1.3 Skjult kamera - kommentering/samtykke, s. 19
 - 1.4 Mediekoncern/samtykke, s. 19
 - 1.5 Kanal 4, s. 20
 - 2 Resumé af væsentlige konkrete sager, s. 20
 - 2.1 Sager om presseetik, s. 20
 - 2.2 Sager om genmæle, s. 31
 - E: Register for emner omtalt i årsberetningerne 1992-2008, s. 35
- Bilag: Vejledende regler for god presseskik, s. 42

A. NÆVNETS VIRKE

1 Sagsantal og sagsbehandlingstid

I 2008 modtog Pressenævnet 163 klagesager, hvilket er på samme niveau som året før.

Nævnet har realitetsbehandlet færre sager i 2008 – 114 mod 125 i 2007. Derimod har Pressenævnets formand afvist 48 sager pga. formalia (mod 34 i 2007), hovedsagelig fordi klageren havde klaget for sent, manglede retlig interesse, eller fordi klagen faldt uden for nævnets kompetence.

Nævnet har i lighed med de forrige år vægtet at holde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid nede, og det er nu lykkedes at få den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for realitetsafgørelser helt ned på 60 dage.

I 72 af de 114 sager, der blev realitetsbehandlet, fik klageren ikke medhold. I 42 sager fik klageren helt eller delvist medhold, og i 30 sager blev det pålagt mediet at offentliggøre kendelsen. I seks sager blev der afgivet dissens. Disse er alle refereret nedenfor under punkt D.

2 Journalisering i relation til papir- og internetmedier

Pressenævnet har tidligere oprettet to sager, når der blev klaget over en artikel/udsendelse, der dels var offentliggjort i en papirudgave/tv-udgave, dels gjort tilgængelig på mediets internetudgave. De to sager fik hver sit journalnummer. Det kunne give indtryk af, at nævnet havde behandlet to forskellige klager: Én klage over artiklen i papirudgaven/udsendelsen og én vedrørende internetversionen. I nogle tilfælde var der imidlertid tale om næsten identiske klager eller sagskomplekser, der blev behandlet sammen. Da internettet efterhånden må anses for en integreret del af mediernes informationsflade, har nævnet med virkning fra 1. januar 2008 valgt alene at oprette sagen med ét sagsnummer.

Dette medfører, dels at der oprettes lidt færre sager (med lidt flere akter), dels at der under punkt C. Statistik er ændret lidt i opsætningen. På grund af den ændrede journaliseringspraksis er det ikke umiddelbart muligt at udskille klager over henholdsvis papir- og internetudgaven. Oversigten over kendelser afsagt om henholdsvis presseetik og genmæle på siderne 12 til 15 er derved mindre specificeret end tidligere. Hvor tallene for både papirudgaven og internetversionen (x og x.dk) tidligere fremstod, anføres mediet nu som ét (y/y.dk). Sager, hvor klagen over papirudgaven 'Ikke er taget til følge', men hvor klagen over den elektroniske udgave derimod 'Er taget helt eller delvist til følge', anføres derfor som 'Delvist taget til følge'. Tidligere ville klagen over papirudgaven have fremgået som 'Ikke taget til følge'.

3 Offentliggørelse af formalitetsafgørelser (formandssager)

Pressenævnet har besluttet pr. 1. januar 2009 at gøre formandssager tilgængelige på nævnets hjemmeside: pressenaevnet.dk.

Pressenævnets formand kan med hjemmel i medieansvarsloven § 43 afvise sager, hvor de formelle betingelser for at kunne klage til nævnet ikke er opfyldt. Nævnet har ikke tidligere lagt disse kendelser ud på hjemmesiden, men enkelte er omtalt i årsberetningerne, ligesom antallet af formandssager hvert år er anført i statistikken. Det vil imidlertid pr. 1. januar 2009 være muligt for interesserede at få et nærmere indblik i disse sager - herunder hvornår man ikke anses for klageberettiget/har retlig interesse.

4 Internationale kontakter

4.1 Nordisk pressenævnsmøde

Repræsentanter for Pressenævnet deltog den 2.-3. juni 2008 i det nordiske pressenævnsmøde i Oslo, Norge. Blandt mødedeltagerne var repræsentanter fra Sverige, Finland, Norge og Danmark. På mødet orienterede de deltagende pressenævn om de seneste udviklingstendenser inden for det pressetiske område i de respektive lande.

Blandt de emner, der gav anledning til særlig drøftelse, var spørgsmålet om afvejningen af hensynet til privatlivets fred, herunder navnlig hensynet til ofre for forbrydelser, over for hensynet til pressens frie adgang til at indsamle og offentliggøre informationer. Repræsentanter for de deltagende lande fortalte videre om, hvordan man forholdt sig til debatsider på internettet, og hvilke overvejelser disse gav anledning til.

Næste møde for nordiske pressenævn forventes afholdt i foråret 2010 i København.

4.2 Fælleseuropæisk møde

Repræsentanter for Pressenævnet deltog den 23.-24. oktober 2008 i det 10. møde for europæiske pressenævn i forummet Alliance of Independent Press Councils of Europe (se evt. AIPCE.net for yderligere oplysninger om alliancen). Ud over repræsentanter for europæiske nævn deltog også repræsentanter fra Frankrig og Ungarn, hvor man overvejer at oprette pressenævn eller lignende.

Under statusopdateringerne fra de forskellige lande viste det sig, at flere lande var begyndt at afholde mæglingsmøder mellem klager og mediet med henblik på, at parterne indgik en forligsmæssig løsning. Erfaringerne hermed var positive. Enkelte lande afholder også mundtlige høringer. Erfaringerne var meget divergerende. Det norske pressenævns almindelige møder afholdes i offentlighed for så vidt angår de sager, der er egnet til at blive gennemgået for åbne døre. Møderne transmitteres på journalisten.no.

Et andet tiltag blandt nævnene kom fra Bosnien-Herzegovina, hvor man havde afholdt en medie-sommerskole-event. Her var journaliststuderende blevet nedsat i små nævn og prøvebehandlere autentiske klagesager. Initiativet havde været en succes og skulle gerne være medvirkende til forståelse for nævnets arbejde og afgørelser.

Herudover var der ligesom under mødet med de nordiske pressenævn fokus på privatlivets fred. Repræsentanterne for Storbritannien fortalte om en sag, hvor journalister havde fulgt politiets arbejde under en husransagelse og havde offentliggjort optagelser herfra. Dette var blevet anset for en krænkelse af privatlivets fred. Eksemplet er i tråd med Pressenævnets kendelse af 26. marts 2008 i sag nr. 2007-6-0619. Sagen er beskrevet under punkt D.2.

Næste møde i AIPCE forventes afholdt den 15.-16. oktober 2009 i Oslo, Norge.

B. NÆVNETS MEDLEMMER OG SEKRETARIAT

Efter medieansvarslovens § 41 består Pressenævnet af en formand, en næstformand og seks andre medlemmer. Alle otte medlemmer har en stedfortræder.

Medlemmerne beskikkes af justitsministeren. Formanden og næstformanden, der skal være jurister, beskikkes efter udtalelse fra Højesterets præsident. To medlemmer beskikkes efter udtalelse fra Dansk Journalistforbund, og to medlemmer beskikkes til at repræsentere de redaktionelle ledelser i den trykte presse og radio og fjernsyn efter udtalelse fra disse. Endelig beskikkes to medlemmer som offentlighedens repræsentanter efter udtalelse fra Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stedfortræderne beskikkes efter de samme regler.

Pressenævnet har følgende sammensætning:

Formandskab:

Formand: Højesteretsdommer Jytte Scharling
Stedfortræder: Højesteretsdommer Thomas Rørdam
Næstformand: Advokat Axel Kierkegaard
Stedfortræder: Advokat Jesper Rothe

Journalister:

Medlem: Journalist Lene Sarup, Fyens Stiftstidende
Stedfortræder: Freelance pressefotograf Lars Lindskov
Medlem: Journalist Kaare R. Skou, TV 2/DANMARK A/S
Stedfortræder: Journalist Ulrik Holmstrup, tvDOKfilm

Redaktører:

Medlem: Chefredaktør Jan Kristensen, Fyens Stiftstidende
Stedfortræder: Chefredaktør Palle Weis, Dagbladet Information
Medlem: Redaktionschef Hans Peter Blicher, TV 2/DANMARK A/S
Stedfortræder: Afdelingschef Finn Rowold, Danmarks Radio

Repræsentanter for offentligheden:

Medlem: Skoleleder Marianne Druedahl, LOF Roskilde
Stedfortræder: Direktør Otto Juhl Nielsen, FOF's Landsorganisation
Medlem: Direktør Bodil Mørkøv Ullerup, Dansk Oplysnings Forbund, indtil 31. december 2008, herefter forretningsfører John Meinert Jacobsen, AOF Danmark
Stedfortræder: Forretningsfører John Meinert Jacobsen, AOF Danmark, indtil 31. december 2008, herefter kommunikationschef Karsten Kolding, FDB

Ved nævnets behandling af en konkret sag medvirker i henhold til medieansvarslovens § 42 en formand eller næstformand samt en redaktør, en journalist og en repræsentant for offentligheden.

Der har i 2008 været afholdt 12 møder til behandling af konkrete sager. Endvidere har der været afholdt to plenarmøder.

Sekretariat:

Sekretariatschef: Sanne Godthaab Olesen
Fuldmægtig: Michala Elmenhoff Christgau
Kontorfuldmægtig: Susanne Nielsen

Pressenævnets adresse:

Gyldenløvesgade 11, 4.

1600 København V

Tlf.: 3315 5564

Fax: 3315 8464

Internet: pressenaevnet.dk

E-mail: sekr@pressenaevnet.dk

Åbningstid: mandag-torsdag 9-15 og fredag 9-14

C. STATISTIK

Pressenævnet har i lighed med de tidligere år opgjort antallet af konkrete sager fordelt efter sager afgjort ved kendelse i nævnet, sager afvist af formanden og sager, der enten er hævet af klageren eller henlagt af sekretariatet.

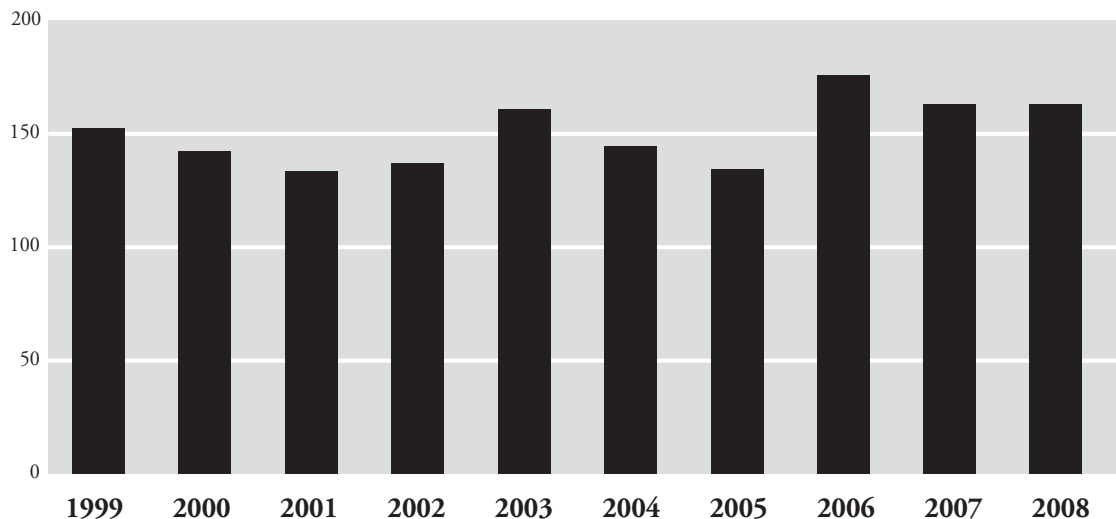
	1999
1. Registrerede konkrete sager	151
2. Sager afgjort ved kendelse i nævnet	118
A. Heraf sager om presseetik	72
B. Heraf sager om genmæle	16
C. Heraf sager om både presseetik og genmæle	26
D. Heraf begæringer om genoptagelse	3
3. Sager afvist ved formandens kendelse	29
A. På grund af manglende retlig interesse	10
B. På grund af nævnets manglende kompetence	4
C. På grund af fristoverskridelse	10
D. Klagerne åbenbart grundløse	5
E. Begæringer om genoptagelse	-
4. Sager hævet af klageren	3
5. Sager henlagt af sekretariatet	1
A. Heraf efter klagerens undladelse af at besvare sekretariatets anmodning om yderligere oplysninger	-
B. Henvist til rette klagemyndighed	1
C. Henlagt af andre grunde	-
6. Sager, hvor klagen blev taget helt eller delvist til følge	33
1. I sager om presseetik	28
2. I sager om genmæle	6
3. Pålæg om offentliggørelse	30

- (1) Tallene for 2003 vedrører de sager, der er indkommet og afgjort i 2003, og tallene kan derfor ikke umiddelbart – med undtagelse af antallet af registrerede sager – sammenlignes med tidligere år.

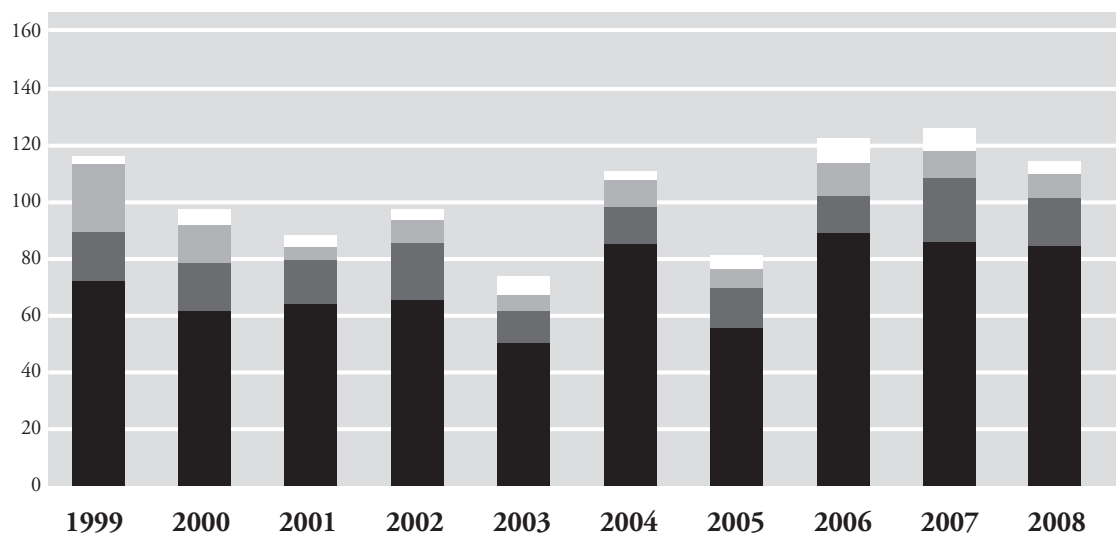
På side 12-15 er der som tidligere anført statistikker for de enkelte medier for henholdsvis sager om presseetik og sager om genmæle. Det bemærkes, at sager, der både vedrører presseetik og genmæle, er anført begge steder.

2000	2001	2002	2003 ⁽¹⁾	2004	2005	2006	2007	2008
143	132	134	163	146	134	177	164	163
97	88	99	76	113	81	123	125	114
61	64	66	51	84	55	89	85	83
14	2	8	6	11	7	12	10	9
17	19	23	11	15	14	13	24	18
5	3	2	8	3	5	9	6	4
37	40	29	41	33	38	48	34	48
11	12	9	10	10	9	15	14	19
5	7	4	9	5	6	6	2	9
14	8	14	19	12	12	17	10	14
5	10	2	2	4	6	3	4	3
2	3	-	1	2	5	7	4	3
8	3	5	3	8	16	5	4	3
1	1	1	2	-	1	2	7	0
1	-	1	-	-	-	2	4	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	1	-	1	-	1	-	3	-
27	38	47	26	31	24	53	45	42
23	33	44	23	29	22	42	33	34
5	5	8	3	4	3	12	16	9
18	26	40	20	23	16	34	24	30

ANTAL SAGER *

REALITETSKENDELSER FORDELT PÅ SAGSTYPE *

□ Begæring om genoptagelse

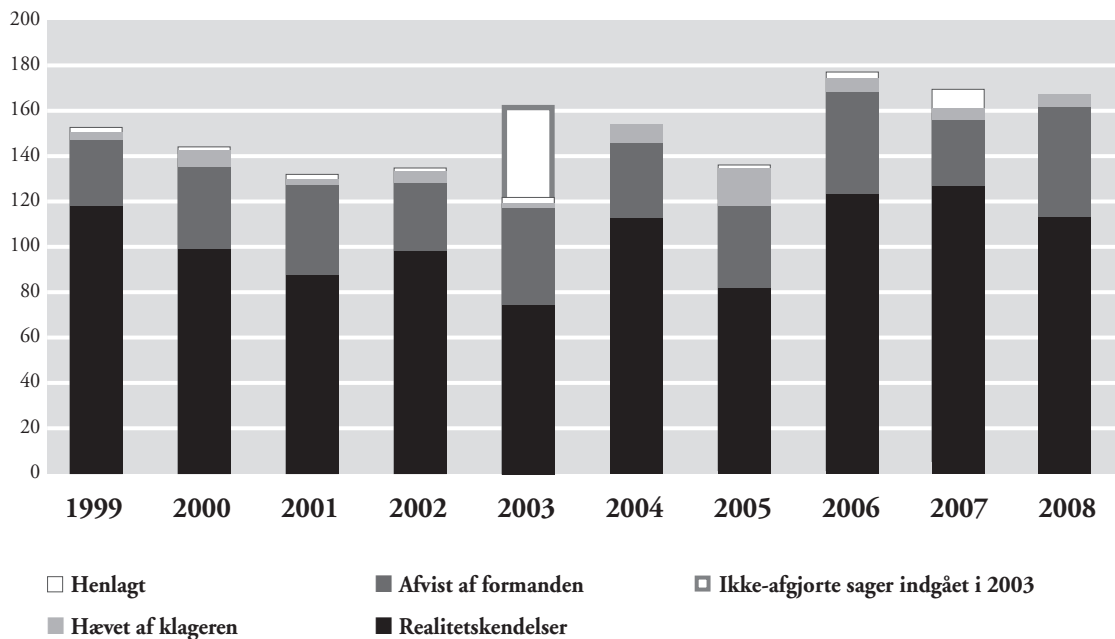
■ Sager om både presseetik og genmæle

■ Sager om genmæle

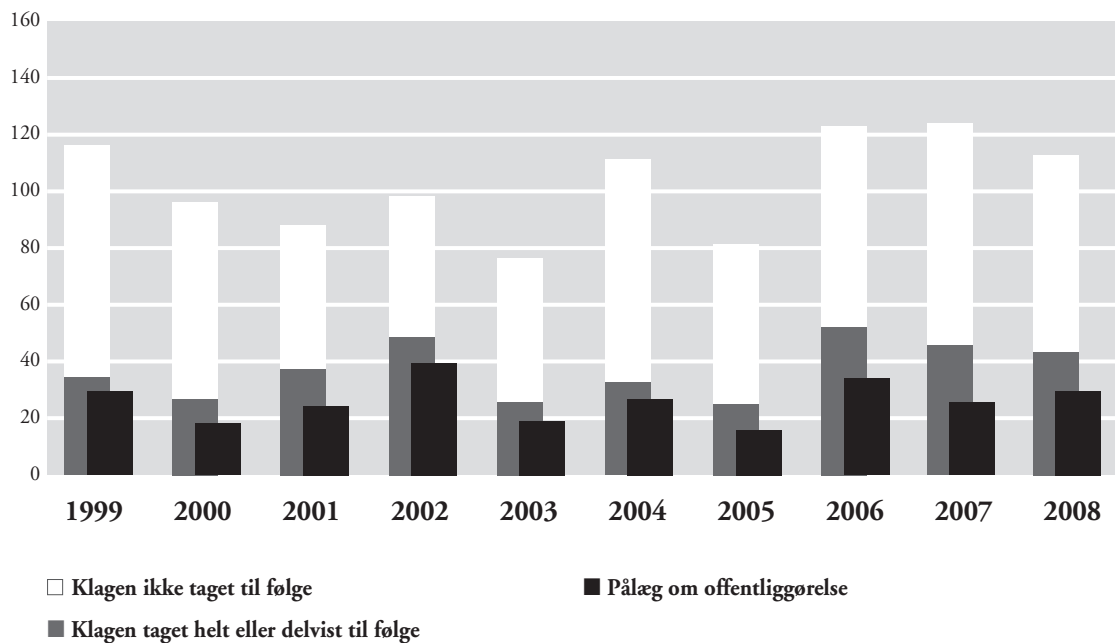
■ Sager om presseetik

*Tallene fra før 1999 fremgår af tidligere årsberetninger.

SAGSFORDELING EFTER AFGØRELSESMÅDE *

RESULTAT AF REALITETSKENDELSER *

KENDELSER OM PRESSEETIK AFSAGT I 2008

Massemedie	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
avisen.dk	1	1	2	1	3
Berlingske Tidende/berlingske.dk	1	-	1	2	3
B.T./bt.dk	1	-	1	1	2
Børsen/borsen.dk	-	-	-	3	3
Det Grønne Område/dgo.dk	1	-	1	-	1
Ekstra Bladet/ekstrabladet.dk	5	5	10	6	16
Frederiksborg Amts Avis/ dagbladetonline.dk	-	-	-	1	1
Fyens Stiftstidende/fyens.dk	-	-	-	7	7
Fyns Amts Avis	-	-	-	1	1
Grenaa Bladet	-	-	-	1	1
Holbæk Amts Venstreblad	-	1	1	-	1
JydskeVestkysten/jv.dk	1	-	1	2	3
Jyllands-Posten/jp.dk	-	1	1	4	5
Lolland-Falsters Folketidende	-	-	-	1	1
Midtjyllands Avis	-	1	1	-	1
Politiken/politiken.dk	-	1	1	4	5
Sjællandske	-	-	-	1	1
Ugeavisen Slotsbyerne	-	-	-	1	1
Urban/urban.dk	-	-	-	1	1
Århus Stiftstidende/stiften.dk	-	-	-	2	2
Aviser/netaviser i alt	10	10	20	39	59
Danmarks Radio	2	2	4	5	9
TV 2/DANMARK A/S	1	2	3	5	8
TV 2/LORRY	-	-	-	1	1
TV 2/ØSTJYLLAND/tv2oj.dk	1	-	1	2	3
Tv2east.dk	-	-	-	1	1
Radio- og tv-medier i alt	4	4	8	14	22

Massemedie	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Fagbladet 3F/3f.dk	-	-	-	2	2
Familie Journalen	-	-	-	1	1
Finans	-	-	-	1	1
FOA Fag og Arbejde	1	-	1	-	1
Højbjerg Vænge	-	-	-	1	1
journalisten.dk	-	-	-	1	1
Metal Magasinet	-	-	-	1	1
Oasen	-	-	-	1	1
Samsø Posten/samso.dk	-	-	-	1	1
SE og HØR/seoghoer.dk	1	3	4	2	6
Tænk/taenk.dk/fbr.dk	-	-	-	2	2
Ude og Hjemme	-	1	1	1	2
Tidsskrifter o.l. i alt	2	4	6	14	20
Massemedier i alt	16	18	34	67	101

KENDELSER OM GENMÆLE AFSAGT I 2008

Massemedie	Anmodningen om genmæle taget til følge			Anmodningen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Berlingske Tidende/berlingske.dk	1	-	1	2	3
Ekstra Bladet/ ekstrabladet.dk	1	2	3	1	4
Farsøhthaus Avisen	1	-	1	-	1
Fyens Stiftstidende	-	-	-	2	2
Holbæk Amts Venstreblad	-	-	-	1	1
Politiken	1	-	1	1	2
Århus Stiftstidende	-	-	-	1	1
Aviser/netaviser i alt	4	2	6	8	14
Danmarks Radio/dr.dk	-	-	-	4	4
TV 2/DANMARK A/S	-	-	-	2	2
TV 2/ØST	1	-	1	-	1
TV 2/ØSTJYLLAND	-	-	-	1	1
Radio- og tv-medier i alt	1	0	1	7	8
Fagbladet 3F	-	-	-	1	1
Familie Journalen	-	-	-	1	1
Tænk	-	2	2	-	2
Ude og Hjemme	-	-	-	1	1
Tidsskrifter o.l. i alt	-	2	2	3	5
Massemedier i alt	5	4	9	18	27

AFSAGTE FORMALITETSKENDELSER, HÆVEDE OG HENLAGTE SAGER 2008

Massemedie	Formalitetss- kendelse	Henlagt	Hævet	I alt
B.T./bt.dk	1	-	1	2
Bagsværd/Søborg Bladet	1	-	-	1
crn.dk	1	-	-	1
Dagbladet Køge	1	-	-	1
Dagbladet Ringkøbing Skjern/ dagbladetringkjern.dk	1	-	-	1
dkdebat.dk	1	-	-	1
Ekstra Bladet	5	-	-	5
farumavis.dk	2	-	-	2
Frederiksberg Bladet		-	1	1
Fyens Stiftstidende	1	-	-	1
Fyns Amts Avis/fynsamtsavis.dk	1	-	-	1
Gladsaxe Bladet	1	-	-	1
JydskeVestkysten	1	-	-	1
Jyllands-Posten	1	-	-	1
Lolland-Falsters Folketidende	1	-	-	1
Magasinet Syddjurs	1	-	-	1
metroexpress.dk	1	-	-	1
npi-news.dk	1	-	-	1
Politiken/politiken.dk	2	-	-	2
stiften.dk	1	-	-	1
Vejle Amts Folkeblad	1	-	-	1
Aviser i alt	26	-	2	28
Danmarks Radio/dr.dk	10	-	-	10
Kanal 4/kanal4.dk	1	-	-	1
Røj TV	1	-	-	1
TV 2/DANMARK A/S	7	-	-	7
TV 2/ØSTJYLLAND	1	-	-	1
Radio- og tv-medier i alt	20	-	-	20
City Kolding shopping- & restaurantguide	1	-	-	1
Ude og Hjemme	1	-	1	2
Tidsskrifter o.l. i alt	2	-	1	3
Massemedier i alt	48	-	3	51

SAGSBEHANDLINGSTID, REALITETSKENDELSER

Genoptagelsesbegæringer, afvisninger og hævdede og henlagte sager indgår ikke i statistikken over sagsbehandlingstiden for realitetskendelser.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
30 dage eller mindre	17	3	2	7	5	3	4	8	8	10
31 - 40 dage	21	6	1	7	7	5	2	4	8	21
41 - 50 dage	30	10	5	15	4	9	5	8	8	16
51 - 60 dage	17	8	4	22	11	9	1	13	16	16
61 - 70 dage	11	15	7	11	14	4	3	13	19	14
71 - 80 dage	7	12	6	12	7	11	7	23	15	15
81 - 90 dage	6	8	4	6	2	8	-	15	19	9
91 - 100 dage	5	4	8	5	1	4	6	9	15	4
Mere end 100 dage	1	26	48	12	17	60	53	30	17	9
I alt	115	92	85	97	68	113	81	123	125	114
Gennemsnit i dage	51	85	118	67	73	101	124	80	76	60

Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden fra og med 2003 relaterer sig til de sager, som nævnet har truffet afgørelse i i det pågældende år, og ikke – som de tidligere år – til de klager, der er indgivet til nævnet det pågældende år.

SAGSBEHANDLINGSTID, FORMALITETSKENDELSER

Genoptagelsesbegæringer, hævdede og henlagte sager indgår ikke i statistikken over sagsbehandlingstiden for formalitetskendelser.

	2006	2007	2008
Gennemsnit i dage	13	23	9

STATISTIK OVER KLAGERNES BAGGRUND

Pressenævnet har i 2008 afsagt realitetskendelse i 114 klagesager, mens 48 sager er afvist af formanden på grund af formalia. Fire af de sager, hvori der blev afsagt realitetskendelse, vedrørte anmodninger om genoptagelse af tidligere afgjorte sager. Der er således truffet realitetsafgørelse i 110 sager, når der bortses fra genoptagelsesbegæringerne.

Nedenfor anføres i skematisk form en oversigt over sagerne fordelt efter, om klageren er privatperson eller organisation, firma m.v., og efter, om klageren er repræsenteret af advokat. Det bemærkes, at fordelingen vedrørende klagerens baggrund indeholder et skønselement, idet der kan være sager, hvor både privatpersoner og organisationer el. lign. er anført som klager. Da sagen kun placeres én gang i nedenstående oversigt, har nævnet i disse tilfælde skønnet, hvilken placering, der ville være mest retvisende.

	Hævet/ henlagt	Formalitet- afgørelse	R e a l i t e t s a f g ø r e l s e			I alt
			Taget til følge	Delvis taget til følge	Ikke taget til følge	
Privat	2	33 ⁽¹⁾	9	5	50 ⁽²⁾	99
Privat v. advokat	-	-	5	8	5	18
Organisation, firma m.v.	1	12 ⁽³⁾	5	5	15 ⁽⁴⁾	38
Organisation, firma m.v. v. advokat	-	3	1	4	2	10
I alt	3	48	20	22	72	165

⁽¹⁾ Heraf to genoptagelsesbegæring. ⁽²⁾ Heraf to genoptagelsesbegæring.

⁽³⁾ Heraf en genoptagelsesbegæring. ⁽⁴⁾ Heraf to genoptagelsesbegæring

De sager, hvor klager fra private er afsluttet ved en formalitetsafgørelse fra formanden, fordeler sig som følger:

Klagefrist overskredet	14
Ej retlig interesse	19
Ej kompetence	9
Åbenbart grundløs	3
Intet nyt	3

De sager, der blev afvist på grund af manglende retlig interesse, var alle sager, hvor omtalen i mediet ikke vedrørte klageren, eller hvor klager ikke var omtalt på en sådan måde, at pågældende fandtes at have retlig interesse.

De sager, hvor Pressenævnet ikke havde kompetence til at afgøre sagen, drejede sig navnlig om sager, hvor mediet ikke var anmeldt til Pressenævnet, jf. medieansvarsloven § 8, stk. 1, jf. § 1, nr. 3, eller hvor den påklagede artikel ikke var offentliggjort i et periodisk skrift, jf. medieansvarsloven § 1, nr. 1, jf. § 2, stk. 3.

D. NÆVNETS PRAKSIS

1. Princielle spørgsmål

1.1 Genudsendelser

Det følger af medieansvarslovens § 34, at klager over mediers overtrædelse af god presseskik skal indgives senest fire uger efter *offentliggørelsen*. På baggrund af en konkret sag (sag nr. 2008-6-0725) har nævnet drøftet, hvordan formuleringen ”offentliggørelse” skal forstås i relation til genudsendelser. Betænkningen til medieansvarsloven (nr. 1205/1990 om medieansvar) synes ikke at indeholde fortolkningsbidrag. Ud fra en formålsfortolkning af loven er det Pressenævnets opfattelse, at offentliggørelsen må sidestilles med det tidspunkt, hvor det påklagede forhold publiceres eller udsendes, herunder genudsendes. Ved eksempelvis at programsætte en udsendelse har et medie aktivt været medvirkende til at drage et forhold frem, og en genudsendelse kan derfor påklages i henhold til de i medieansvarsloven anførte klagefrister. Genudsendelsen kan være en (ny) krænkelse af klager. Tidligere påklagede forhold vil som udgangspunkt ikke igen blive realitetsbehandlet, dvs. der vil ikke kunne forlanges en ny kendelse om samme spørgsmål.

I sag 2008-6-0725 (kendelse af 17. februar 2009) behandlede nævnet spørgsmålet om fristberegning i relation til en genudsendelse. Klager klagede over to genudsendelser på Danmarks Radio, genudsendt ca. et år efter første udsendelsestidspunkt. Nævnet fandt, at klagen skulle realitetsbehandles. Nævnet lagde vægt på, at mediet ved at programsætte en genudsendelse uredigeret aktivt igen havde draget forholdet frem. Sag 2008-6-0725 kan findes på pressenaevnet.dk.

1.2 Genoptagelse

Pressenævnet modtager hvert år nogle få genoptagelsesansøgninger. De færreste ansøgninger medfører, at sagen bliver genoptaget. Her fremdrages de grundlæggende betingelser for at få en sag genoptaget.

Ifølge Pressenævnets forretningsordens § 14 træffer de nævnsmedlemmer, der har afgjort en sag, også afgørelse vedrørende spørgsmålet om en eventuel genoptagelse af sagen. Der findes ikke i medieansvarsloven eller i forretningsordenen regler om betingelser for genoptagelse af sager afgjort af nævnet, og det betyder, at de almindelige forvaltningsretlige regler finder anvendelse.

I den forvaltningsretlige litteratur antages det som udgangspunkt, at en part har retskrav på genoptagelse og en ny realitetsbehandling af sagen i tilfælde, hvor der i forbindelse med genoptagelsesansøgningen fremkommer nye faktiske oplysninger. Samtidig skal disse oplysninger have en så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med nævnets oprindelige stillingtagen til sagen. En part har som udgangspunkt ikke krav på genoptagelse alene med henblik på at anfægte begrundelsen for Pressenævnets afgørelse – og altså ikke afgørelsens resultat. Efter omstændighederne må det også tillægges betydning, om de nye oplysningers senere fremkomst er et i forhold til parten undskyldeligt forhold. Herudover kan Pressenævnet have pligt til at genoptage en sag, hvis der foreligger ikke uvæsentlige sagsbehandlingsfejl, f.eks. partshøringsfejl.

For så vidt angår spørgsmålet om genmæle bemærkes det dog, at afgørelse om genmæle træffes på baggrund af de oplysninger, der foreligger på tidspunktet for nævnets afgørelse af sagen. Se i den forbindelse sag 2008-6-0771, der er beskrevet nedenfor under punkt D.2.

1.3 Skjult kamera – kommentering/samtykke

Pressenævnet har igen i 2008 i flere sager taget stilling til, om offentliggørelsen af optagelser foretaget med skjult kamera har været i overensstemmelse med god presseskik. Behandlingen har givet anledning til at præcisere nævnets praksis vedrørende optagelser med skjult kamera. Pressenævnet har således fastslået, at det forhold, at en person, der er optaget med skjult kamera, efterfølgende vælger at kommentere optagelserne, ikke i sig selv anses for at være et indirekte samtykke til offentliggørelsen.

I sagerne 2008-6-0676 og 2008-6-0690 bragte Danmarks Radio optagelser foretaget med skjult kamera. Klagerne fik lejlighed til at se og kommentere optagelserne foretaget med skjult kamera, men gjorde indsigelse mod, at optagelserne blev anvendt i udsendelsen. Det forhold, at klagerne havde kommenteret optagelserne, kunne ikke i sig selv anses for at være et indirekte samtykke til offentliggørelse, og da optagelserne ikke var nødvendige for udsendelsens formål, udtalte nævnet sin kritik.

Pressenævnets praksis vedrørende offentliggørelse af optagelser foretaget med skjult kamera kan her efter sammenfattes således:

Offentliggørelse af optagelser foretaget med skjult kamera vil som hovedregel være i strid med *god presseskik*.

Det vil dog ikke være tilfældet, hvis:

A. Der foreligger (efterfølgende) samtykke fra de medvirkende.

Det vil heller ikke være tilfældet, hvis:

B. Offentliggørelsen tjener en samfundsmæssig interesse, der klart overstiger hensynet til den eller de personer, der er optaget med skjult kamera,

og

den nødvendige journalistiske dokumentation ikke eller kun vanskeligt kan skaffes på anden måde.

For retningslinjerne vedrørende brug af skjult kamera i øvrigt henvises navnlig til årsberetningen 1997, side 12. Spørgsmålet om forelæggelse ved brug af skjult kamera er omtalt i årsberetningen 2005, side 21. Sagerne 2008-6-0676 og 2008-6-0690 er beskrevet nedenfor under punkt D.2.

1.4 Mediekoncern/samtykke

De seneste par år har flere avisudgivere samlet sig i større mediehuse/-koncerner. Nævnet har i den forbindelse modtaget klager over, at personer føler, at avisen burde have indhentet samtykke til offentliggørelse i en anden avisudgivelse – også i de tilfælde, hvor det var inden for samme koncern.

I sag 2007-6-0597 gengav Berlingske Tidende en artikel bragt i Urban (begge under Berlingske Koncernen). Den interviewede havde udtalt sig til Berlingske Tidende og klagede, idet Urban ikke havde indhentet samtykke til også at bringe artiklen. Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik af Urban for ikke at indhente samtykke til offentliggørelsen. Nævnet lagde vægt på, at artiklerne i det væsentlige var identiske. Sagen er gengivet under punkt D.2.

Pressenævnet har herved ikke taget stilling til, om resultatet i andre tilfælde ville have været et andet, hvis den interviewede havde udtalt sig til et medie med et meget begrænset oplag, og artiklen efterfølgende var bragt i et medie med væsentlig større udbredelse. Se endvidere overvejelserne i Pressenævnets årsberetning 2004, side 20, vedrørende ”Tv-mediers brug af tidligere optagelser i ny udsendelse”.

1.5 Kanal 4

Ifølge medieansvarsloven § 1, nr. 2, gælder loven for ”Lyd- og billedprogrammer, der spredes og fordeles af Danmarks Radio, TV 2 eller TV 2’s regionale virksomheder og foretagender, der har tilladelse til lokal radio- eller fjernsynsvirksomhed”.

Kanal 4 (tv-station ejet af SBS Broadcasting Networks Ltd.) har tidligere haft dansk sendetilladelse, men har nu fået sendetilladelse via Office of Communication i England (Ofcom). Da tv-stationen således ikke længere har dansk sendetilladelse, er stationen ikke omfattet af medieansvarsloven og derved heller ikke Pressenævnets kompetence. Fremtidige klager over Kanal 4 vil derfor blive afvist, som forholdene er for nuværende.

I sag 2008-6-0657 afviste Pressenævnets formand således at realitetsbehandle en klage mod Kanal 4 under henvisning til, at kanalen ikke var omfattet af medieansvarsloven, jf. lovens § 1.

2 Resumé af væsentlige konkrete sager

Til belysning af nævnets hidtidige praksis i sager om god presseskik og genmæle gengives nedenfor resumeer af en række konkrete sager. Disse samt de øvrige klagesager, som nævnet har truffet afgørelse i, kan endvidere ses på nævnets hjemmeside pressenaevnet.dk under fanebladet Kendelser og på Retsinformations afgørelsesdatabase.

Retsinformations afgørelsesdatabase findes på retsinfo.dk. Man kommer ind i afgørelsesdatabaseen ved at klikke på ikonerne Ministerieindgang, Justitsministeriet og Afgørelser.

2.1 Sager om presseetik

Efter medieansvarslovens § 34, stk. 1, skal massemediernes indhold og handlemåde være i overensstemmelse med god presseskik. Inden for denne retlige standard er det overladt til Pressenævnets skøn, om der i et konkret tilfælde er sket en overtrædelse af god presseskik. Skønnet er dog ikke ganske ubundet, idet udgangspunktet for det nærmere indhold af begrebet god presseskik er de vejledende regler for god presseskik, jf. nedenfor under Bilag.

Kendelse af 16. januar 2008 (sag 2007-6-0597)

Urban og Urban.dk bragte artiklen ”Når et spædbarn dør”. I artiklen udtalte et forældrepar sig. Berlingske Tidende bragte samme dag en artikel, der i det væsentlige var identisk. Moderen klagede over Urban og Urban.dk.

Klager anførte navnlig, at hun var blevet interviewet til Berlingske Tidende, men hun kunne konstatere, at artiklen også var bragt i Urban og Urban.dk.

Urban og Urban.dk anførte navnlig, at de var ejet af Berlingske Koncernen ligesom Berlingske Tidende. Koncernen havde en aftale med journalisterne om, at artikler fra Berlingske Tidende også kunne anvendes i Urban.

Pressenævnet fandt det beklageligt, at klager ikke var orienteret om, at artikler i Berlingske Koncernen kunne anvendes i andre medier i koncernen. Nævnet fandt imidlertid ikke, at Urban havde tilsidesat god presseskik ved at bringe artiklen uden at indhente klagers samtykke. Nævnet lagde vægt på, at artiklerne i Urban og Berlingske Tidende i det væsentlige var identiske.

Kendelse af 16. januar 2008 (sag 2007-6-0607)

Ekstra Bladet og ekstrabladet.dk bragte en satirisk artikel på avisens bagside. Artiklen omhandlede et teleselskab [klager]. Artiklens ophavsmand skrev bl.a., at han modtog rykkere fra teleselskabet, selv om han ikke var kunde. Det fremgik imidlertid af oplysningerne i sagen, at journalisten havde fået overført en konto hos teleselskabet til sit eget navn og derved var kunde hos klager. Selskabet klagede.

Selskabet anførte, at journalisten havde en personlig økonomisk interesse i at bringe artiklen. Ekstra Bladet og ekstrabladet.dk anførte, at avisens bagside udspillede sig i et særligt univers, hvor journalisten selv var hovedpersonen. I dette univers må satiren ikke forveksles med faktiske oplysninger.

Pressenævnet udtalte, at der må indrømmes medierne vide rammer med hensyn til satiriske gengivelser eller kommentarer i forhold til personer eller begivenheder. Pressenævnet fandt imidlertid, at den sammenblanding, der var sket mellem journalistens personlige økonomiske interesser og faktisk forkerte oplysninger om den, satiren var møntet på, lå uden for rammerne for satiriske gengivelser og kommentarer. Nævnet udtalte sin kritik.

Kendelse af 20. februar 2008 (sag 2007-6-0596)

Lolland-Falsters Folketidende bragte en række artikler, hvor forholdene i en skoleklasse kritiseredes, herunder skolelederen. Skolelederen blev interviewet og fik den ene artikel til gennemsyn. Skolelederen var forud for offentliggørelsen gjort bekendt med, at hendes svar ville blive brugt i andre artikler, og hendes kommentarer blev herefter løbende bragt i artikelserien. Skolelederen klagede.

Klager anførte navnlig, at hun ikke havde fået de øvrige artikler til gennemlæsning eller kommentering. Artiklerne efterlod det indtryk, at hun blev interviewet hver dag inden offentliggørelsen af artiklerne.

Lolland-Falsters Folketidende anførte, at klager fik mulighed for at svare på samtlige kritiske udsagn i artiklerne, hvilket fremgik af artiklerne. Angreb og svar var således blevet bragt i sammenhæng, og kritikpunkterne var bragt i spørgsmål-svar-artikler.

Pressenævnet fandt, at klagers kommentarer fra interviewet løbende blev bragt i artikelserien, og hendes svar til kritikken af hendes person fremgik således i sammenhæng med angrebene i artiklerne. Nævnet udtalte ikke sin kritik.

Kendelse af 20. februar 2008 (sag 2008-6-0605 - dissens)

SE og HØR bragte forud for folketingsvalget i 2007 forsideoverskriften ”Håndværkere taler ud. Sort arbejde hos [folketingskandidat]”. Inde i bladet fremgik udsagnet, ”efterfølgende har [politiker] ikke modtaget en regning”. Af SE og HØR fremgik det, at håndværkeren erkendte at have modtaget dagpenge uretmæssigt. Før bladet gik i trykken blev det over for bladet telefonisk oplyst, at der forelå dokumentation for arbejdet. Samme dag, men efter at bladet var gået i trykken, blev der fremsendt en kopi af regningerne. Den omtalte politiker klagede.

Klager anførte, at artiklen var uinteressant for offentligheden, og at bladet ikke havde udvist den fornødne kildekritik over for håndværkeren, der havde modtaget et økonomisk honorar for oplysningerne. Overskriften havde ikke dækning i artiklens indhold, idet overskriften indeholdt en beskyldning om, at klager var vidende om, at der blev udført ”sort” arbejde hos ham. Herudover havde han modtaget en regning.

SE og HØR anførte, at klager som offentlig person måtte tåle en mere nærgående omtale. Bladet bekræftede, at kilden var blevet betalt for tippet. Bladet anførte, at hverken overskriften eller artiklen indeholdt beskyldninger om, at der var blevet udført ”sort” arbejde for politikerens, men at det alene blev oplyst, at det fandt sted hos politikerens.

Pressenævnet fandt, at der var en sådan offentlig interesse i, om personer, der udfører arbejde hos politikere, lønnes i overensstemmelse med lovgivningen og gældende overenskomster, at der var belæg for at bringe artiklen om lønforholdene hos politikerens. Nævnet udtalte, at det udbetalte kildehonorar og det forhold, at kilden havde erkendt, at han uretmæssigt havde modtaget sygedagpenge, gav bladet anledning til at udvise særlig agtpågivenhed over for håndværkeren, men at det ikke i sig selv var tilstrækkeligt til, at god presseskik var tilsidesat. Vedrørende forsideoverskriften fandt Pressenævnet, at forsiden ikke gav indtryk af, at politikerens var bekendt med, at der angiveligt var

udført ”sort” arbejde på hans ejendom, og nævnet udtalte ikke kritik af overskriftens formulering. Ét dissenterende medlem fandt, at forsideoverskriften gav indtryk af, at politikerens var vidende om, at der blev udført sort arbejde hos ham, hvilket der ikke var dokumentation for, og dette medlem udtalte derfor kritik. Pressenævnet (alle medlemmer) fandt, at udsagnet ”og efterfølgende har han ikke modtaget en regning” var misvisende. Uanset bladets deadline burde det være fremgået, at klager oplyste, at han havde modtaget fakturaer med moms for arbejdet. Nævnet udtalte sin kritik vedrørende sidstnævnte forhold.

Kendelse af 20. februar 2008 (sag 2008-6-0621)

Børsens weekendudgave bragte tre artikler, der beskrev en forestående indgivelse af konkursbegæring mod et selskab. Det fremgik af sagen, at Børsen dagen forinden offentliggjorde i tidsrummet fra kl. 18.10 til 19.14 forgæves havde forsøgt at komme i kontakt med direktøren ved at ringe til selskabet fire gange, og i tidsrummet 17.26 til 20.00 havde avisen tillige fire gange forsøgt at ringe til direktørens mobiltelefon. Det var ikke lykkedes at indhente en kommentar inden offentliggørelse. Børsen bragte direktørens kommentarer om mandagen. Direktøren klagede.

Klager anførte, at de skadelige oplysninger ikke var forelagt ham inden offentliggørelse.

Børsen anførte, at man forgæves havde forsøgt at kontakte klager otte gange pr. telefon og én gang pr. mail.

Henset til oplysningernes mulige skadevirkning fandt nævnet det beklageligt, at Børsen ikke udfoldede større bestræbelser på at få klagers eventuelle kommentarer inden offentliggørelse. Nævnet fandt imidlertid, at forholdet ikke i sig selv var tilstrækkeligt til at udtale kritik.

Kendelse af 20. februar 2008 (sag 2008-6-0627)

Danmarks Radio sendte udsendelsen ”Ravsøstrene”. Udsendelsen fokuserede på motivet og teorierne bag et groft overfald på to tvillingsøstre i 2000. Søstrene havde drevet en succesfuld smykkeforretning. På baggrund af radioprogrammet ”Ravsøstrene”, der omtalte overfaldet på klagerne, havde søstrene indvilliget i at medvirke i tv-udsendelsen. Søstrene klagede.

Søstrene anførte, at Danmarks Radio lod dem forstå, at udsendelsen skulle handle om deres liv og om, hvordan de havde det efter overfaldet i 2000. Det blev ikke nævnt, at udsendelsen skulle være en kombination af et portrætprogram og en kriminalgåde.

Danmarks Radio anførte, at klagerne i detaljer havde udtalt sig til medierne, som desuden beskæftigede sig med motivet bag overfaldet. I forbindelse med omtalen af overfaldet havde en avis nævnt, at klagerens østeuropæiske forbindelser indgik i politiets undersøgelser af overfaldet.

Pressenævnet fandt, at klagerne på baggrund af brevkorrespondance forud for deres medvirken og ved at besvare spørgsmål omhandlende overfaldet måtte have været klar over, at Danmarks Radio kunne fokusere på overfaldet i udsendelsen. Nævnet udtalte ikke kritik af mediet for at lade udsendelsen fremstå som en kriminalgåde.

Kendelse af 26. marts 2008 (sag 2007-6-0619)

TV 2 og Sputnik.dk sendte en udsendelse i programserien ”Panserpigerne”, hvor seerne fulgte kvindelige betjente. I det påklagede indslag blev en politielev kaldt ud til et indbrud i en dyreklinik. Ejeren var bortrejst, så det var en ansat, der havde opdaget indbruddet. Ejeren anmeldte selv indbruddet til politiet, men i hans fravær åbnede den ansatte for politiet og viste rundt i såvel klinikken som den tilstødende privatbolig. Ejeren og den ansatte klagede.

Klagerne anførte, at den kvindelige betjent over for den ansatte oplyste, at ”Vi har kamera med. De skal følge mit arbejde”. Selv om den ansatte ikke havde protesteret over for betjenten, havde hun ikke givet sit samtykke til offentliggørelsen. Hun var rystet efter indbruddet og var ikke klar over konsekvenserne af optagelserne.

TV 2 og Sputnik.dk anførte, at det er standardprocedure, at politiet oplyser, at TV2 laver optagelser, der kan blive bragt i et tv-program. Den ansatte havde ved sin adfærd givet TV 2 samtykke til at optage begivenhederne, og mediet indhentede derfor ikke et samtykke fra ejeren.

Pressenævnet fandt, at der var en klar almen interesse knyttet til politiets arbejde, men at der ikke var en sådan almen interesse i de konkrete optagelser fra ejerens dyreklinik og privatbolig, at der var belæg for at offentliggøre optagelserne uden samtykke fra ejeren, der ikke var til stede under optagelserne, og fra den ansatte for så vidt angik de optagelser, hvor hun kunne ses. Under hensyn til, at TV 2 kom til stede uden forudgående aftale med de berørte af indbruddet, måtte det påhvile mediet at sikre sig, at der forelå samtykke til offentliggørelsen. Det var ikke dokumenteret, at den ansatte gav samtykke til, at optagelserne skete med henblik på offentliggørelse, og hendes manglende protest mod filmoptagelserne kunne ikke anses for et stiltiende samtykke til offentliggørelse. Da ejeren heller ikke hverken direkte eller indirekte havde samtykket i offentliggørelsen, udtalte nævnet sin kritik.

Kendelse af 26. marts 2008 (sag 2007-6-0624)

Børsen bragte artikler vedrørende de økonomiske forhold i en række selskaber. I den forbindelse var et selskab blevet omtalt som "[selskabet], der 6. december blev anmodet tvangsopløst". Af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens hjemmeside fremgik følgende vedrørende selskabet: "Status: Selskabet er normalt. Journalsager: Anmodning om opløsning 06.12.2007". Selskabet klagede.

Selskabet anførte, at selskabet ikke havde været eller var anmodet tvangsopløst. Tre medlemmer var fratrukket selskabets bestyrelse. Selskabet havde derfor af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fået frist til 6. december 2007 til at berigtige antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Børsen anførte, at det af oplysningerne på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens hjemmeside fremgik, at selskabet var anmodet tvangsopløst.

Pressenævnet tog ikke stilling til, hvorvidt selskabet blev anmodet tvangsopløst den 6. december 2007. Under hensyn til oplysningerne på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens hjemmeside fandt nævnet ikke grundlag for at udtale kritik.

Kendelse af 26. marts 2008 (sag 2008-6-0630)

TV 2 og TV 2/News sendte indslaget "Det stærke køn" vedrørende mænds og kvinders chance for at overleve blodpropper og hjerneblødninger. I introduktionen til indslaget blev vist et nærbillede af en kvinde. Senere i indslaget vistes optagelser, hvor hun talte med en mand i et byggemarked. Kvinden klagede.

Kvinden anførte, at hun ikke var blevet informeret om, at hun blev optaget. I udsendelsen vistes billeder, hvor der blev zoomet ind på hende og hendes kæreste.

TV 2 og TV 2/News anførte, at man forud for optagelserne indhentede tilladelse til at optage i byggemarkedet. Der var tale om et positivt indslag, der ikke var krænkende for kvinden.

Pressenævnet fandt det beklageligt, at der i introduktionen fokuseredes på klager, da det kunne give seerne en forventning om, at indslaget kom til at handle om klager. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at medier bør være varsomme med at anvende enkeltpersoner som illustration til en generel beskrivelse. Det fremgik imidlertid af det påklagede indslag, at klager alene var afbildet, idet hun var kvinde. Da hun ikke identificeredes med indholdet af indslaget, og indslaget ikke i øvrigt var krænkende for klager, udtalte nævnet ikke kritik.

Kendelse af 26. marts 2008 (sag 2008-6-0642)

Avisen.dk bragte en artikel, hvor to personer var omtalt som "indvandrere". Den ene af de to personer klagede.

Klager anførte, at det var faktisk forkert at præsentere ham som ”indvandrer”. Han var født og opvokset i Danmark og var dansk statsborger. Det ville have været korrekt at betegne ham som eksempelvis efterkommer af indvandrere eller med indvandrerbaggrund.

Avisen.dk var enig med klager i, at det var forkert at betegne en person, der var født og opvokset i Danmark, som indvandrer.

Pressenævnet fandt det beklageligt, at Avisen.dk havde anvendt betegnelsen ”indvandrer” om klager. Nævnet fandt imidlertid, at forholdet ikke i sig selv var tilstrækkeligt til at udtale kritik.

Kendelse af 28. maj 2008 (sag 2008-6-0652 - dissens)

Ekstra Bladet bragte over tre dage artikler, der beskrev et tyveri på en tankstation. Den formodede gerningsmand havde samlet et tabt pengebundt på 20.000 kroner op fra tankstationens gulv og var forsvundet. Til omtalen den første dag var indsat billede af den formodede gerningsmand fra overvågningskameraet på tankstationen. Klagers ansigt var sløret. Under overskriften ”Hvem er denne mand” bragte avisen dagen efter et usløret billede af klager. I artiklen opfordrede avisen læsere til at rette henvendelse til politiet, hvis man kunne genkende manden. Dagen efter kunne avisen oplyse, at manden var fundet. Til artiklen var indsat samme uslørede billede som dagen forinden. Den formodede gerningsmand klagede.

Klager anførte, at offentliggørelsen af billeder fra overvågningskameraet uden hans samtykke og uden tilladelse fra en offentlig myndighed er en krænkelse af privatlivets fred.

Ekstra Bladet anførte, at avisen den første dag slørede tyvens ansigt, men da han et døgn senere ikke havde afleveret pengene, valgte avisen at lade klager efterlyse ved at offentliggøre billedet fra overvågningskameraet. Det var klagers passivitet, der gav anledning til offentliggørelsen.

Af retsplejeloven fremgår det, at offentliggørelse af et fotografi af en formodet gerningsmand er et straffeprocessuelt indgreb, som kun kan foretages under visse nærmere opregnede betingelser. Afgørelse om offentliggørelse træffes af politiet. Pressenævnet bemærkede, at Ekstra Bladet ikke havde gjort gældende, at den uslørede offentliggørelse af billederne af klager skete efter anmodning fra eller efter aftale med politiet.

Pressenævnet fandt, at det var uberettiget, at Ekstra Bladet bragte de uslørede billeder af klager i forbindelse med omtalen af ham som formodet gerningsmand med henblik på fastlæggelse af hans identitet. Avisen burde have overladt det til politiet at vurdere, om der var grundlag for at iværksætte dette straffeprocessuelle tvangsindgreb. Nævnet udtalte derfor kritik af Ekstra Bladet. Ét dissenterende medlem fandt ikke grundlag for at udtale kritik, bl.a. fordi billederne udgjorde den nødvendige journalistiske dokumentation for de forhold, Ekstra Bladet viderebragte, og billederne viste pågældende i færd med at foretage en ulovlig handling.

Kendelse af 28. maj 2008 (sag 2008-6-0666)

Journalisten.dk rettede den 27. marts en artikel af 7. marts. I den forbindelse indsatte man efter artiklens første afsnit ”Rettet den 27. marts”. I bunden af artiklen fremgik et selvstændigt afsnit, hvori rettelsen under overskriften ”Rettelse” var beskrevet. Afsnittet var afsluttet med ”Tilføjet 27. marts”. Personen, der havde ønsket forholdet berigtiget, klagede.

Klager anførte, at avisens praksis ikke gav de oprindelige læsere mulighed for at blive gjort bekendt med rettelsen. Fremgangsmåden kræver, at læserne skal tjekke gamle artikler for berigtigelser. Journalisten.dk burde have skrevet en almindelig artikel, hvori de gjorde opmærksom på fejlen.

Journalisten.dk anførte, at fremgangsmåden var en effektiv rettelse, idet 50 procent af en hjemmesides trafik kommer fra søgemaskiner, og 25 procent kommer fra henvisninger fra andre sites. Kun 25 procent kommer direkte fra forsiden af Journalisten.dk. Læsere, der måtte søge på klagers navn og dokumentarens navn i søgemaskiner, ville komme direkte til den rettede artikel. Det var det, der havde betydning for eftertiden.

Pressenævnet fandt, at det af hensyn til nye læsere var hensigtsmæssigt, at Journalisten.dk bragte en artikel med den indarbejdede rettelse. Læsere af den oprindelige artikel med fejlen kunne imidlertid ikke forventes på ny at klikke ind på artiklen og på den måde blive gjort bekendt med rettelser. Disse læsere havde således ikke fået tilstrækkelig mulighed for at blive opmærksom på rettelser, som derfor – i tillæg til artiklen med den indarbejdede rettelse – burde have været bragt særskilt på websitet som en nyhed med samme placering som den oprindelige artikel. Da praksis vedrørende berigtigelser på hjemmesider tidligere havde været uklar, fandt nævnet imidlertid ikke grundlag for at udtale kritik i dette tilfælde.

Kendelse af 28. maj 2008 (sag 2008-6-0673)

Berlingske Tidende bragte en artikelserie om en medicinalvirksomheds gennemførelse af menneskeforsøg i udlandet. I den forbindelse oplyste avisen, at medicinalvirksomheden gennemførte forsøg med skizofrene patienter i udlandet, fordi Lægemiddelstyrelsen krævede disse forsøg for at godkende nye lægemidler samtidig med, at forsøgene af etiske årsager ikke måtte udføres i Danmark. Formanden for Den Centrale Videnskabetiske Komité afviste virksomhedens forklaring som ”sludder” og blev citeret for ”der er ikke nogen modstrid mellem de krav, Lægemiddelstyrelsen stiller, og de krav, komitéen stiller til design af kliniske forsøg. Hvis der var, ville vi have et problem”. Det viste sig efterfølgende, at Lægemiddelstyrelsen rent faktisk netop stillede krav om placebo-kontrollerede forsøg, men at sådanne forsøg ikke kunne udføres i Danmark, da Den Centrale Videnskabetiske Komité anså forsøgene for farlige og derfor ikke ville tillade dem. Avisen beskrev efterfølgende styrelsens og komitéens divergerende opfattelser. Medicinalvirksomheden klagede over tilsidesættelse af god presseskik og afslag på genmæle.

Virksomheden anførte, at Berlingske Tidende havde tilsidesat god presseskik ved at bringe ukorrekt information.

Berlingske Tidende anførte, at Sundhedsministeriets øverste rådgiver i videnskabetiske spørgsmål, formanden for Den Centrale Videnskabetiske Komité afviste, at der var forskel og blev citeret herfor.

Vedrørende god presseskik fandt nævnet, at Berlingske Tidende ved at videregive oplysningen fra formanden for Den Centrale Videnskabetiske Komité havde bragt ukorrekt information. Under henvisning til, at den forkerte oplysning kom fra en kilde, som i særdeleshed måtte vurderes som troværdig, nemlig formanden for Den Centrale Videnskabetiske Komité, fandt nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af, at oplysningens rigtighed ikke blev undersøgt nærmere. Nævnet tillagde det også betydning, at avisen berigtigede den forkerte oplysning.

Kendelse af 24. juni 2008 (sag 2008-6-0675)

Fyens Stiftstidende bragte to artikler omhandlende en kvinde, der havde været udsat for sexchikane på sin arbejdsplads. Kvinden var tidligere afbildet i Fagmagasinet CO-Magasinet og Ude og Hjemme og havde i den forbindelse talt om chikanen, men kvinden klagede over Fyens Stiftstidende.

Hun anførte, at Fyens Stiftstidende ikke havde hendes samtykke til offentliggørelsen af oplysningerne og billederne af hende.

Fyens Stiftstidende anførte, at sexchikane-sagen medførte arbejdsnedlæggelser, og at artiklen fra CO-Magasinet i øvrigt var offentlig tilgængelig. Da det ikke var muligt at komme i kontakt med klager, valgte avisen at citere den artikel i CO-Magasinet, som klager havde godkendt. Avisen købte billedmaterialet fra fotografen.

Pressenævnet fandt, at sager om sexchikane på arbejdspladser havde en sådan offentlig interesse, at der var belæg for at bringe artiklerne. Da oplysningerne tidligere havde været offentliggjort uden klagers protest, udtalte nævnet ikke kritik af avisen for at bringe oplysningerne og billedmateriale.

Kendelse af 24. juni 2008 (sag 2008-6-0680)

Politiken bragte en artikel omhandlende børns samvær med voldsdømte fædre. I artiklen var en anonymiseret case gengivet. En voldsdømt mand klagede.

Klager anførte, at han havde henvendt sig til Politiken for at få af- eller bekræftet, hvorvidt det var hans sag, der var omtalt. Han anførte, at sagen var fordrejet i artiklerne, men alligevel så nøjagtigt beskrevet, at klagers arbejdsgiver og andre vidste, at han var manden i historien.

Politiken afviste af principielle grunde at oplyse, om klager var den omtalte person.

Da det ikke kunne udelukkes, at klager var den omtalte person, der indirekte var blevet nævnt i artiklerne, fandt Pressenævnet, at klager havde en sådan interesse i sagen, at der var grundlag for at behandle sagen. Sagen blev herefter realitetsbehandlet.

Pressenævnet udtalte, at sager om børns samvær med voldsdømte fædre har offentlig interesse. Politiken havde derfor været berettiget til at beskrive forløbet. Da klager var tilstrækkeligt anonymiseret i artiklerne, var oplysningerne i den konkrete sammenhæng ikke krænkende, og nævnet udtalte ikke kritik.

Kendelse af 13. august 2008 (sag 2008-6-0697)

TV 2 sendte udsendelsen "Operation X: De falske åndemagere" om clairvoyantes kommunikation med afdøde personer. Programmet stillede spørgsmål ved, hvorvidt de clairvoyante var i kontakt med afdøde personer, eller om de hentede/googled deres oplysninger på internettet forud for såkaldte "klarsynseancer". I udsendelsen oprettedes hjemmesider på to fiktive personer. Deres livshistorier blev beskrevet med henblik på at efterprøve, hvorvidt de clairvoyante medier videregav oplysningerne fra internettet. "Klarsynseancerne", hvor udsendelsen efterprøvede tesen, var optaget med skjult kamera. En af de medvirkende klagede.

Det clairvoyante medie anførte, at hun var blevet filmet med skjult kamera, selv om dokumentationen kunne være fremskaffet på anden vis. Hun havde tidligere deltaget i flere forsøg på TV 2 og i programmer, hvor der blev skabt kontakt til afdøde, herunder "Åndernes Magt" på TV 2.

TV 2 anførte, at "det åndelige" er af betydelig interesse blandt danskerne. Rådgivning via clairvoyance angår ofte meget følelsesmæssige forhold for de personer, som søger rådgivning, kontakt med afdøde mv. I programmet "Åndernes Magt" fremviste de clairvoyante deres evner på egne præmisser. Det ville ikke være muligt at afdække arbejdsmetoderne, hvis der var indgået en forudgående aftale om at sende et kamerahold ud og optage en seance.

Pressenævnet fandt, at uanset om det måtte være af offentlig interesse at afdække clairvoyante mediers arbejdsmetoder, var det ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at brugen af skjulte optagelser var nødvendig for at lave udsendelsen. Nævnet lagde vægt på, at klager tidligere havde samarbejdet med journalister om emnet. Nævnet fandt, at TV 2 havde tilsidesat god presseskik ved brugen af skjulte optagelser, og udtalte sin kritik heraf.

Kendelse af 9. september 2008 (sag 2008-6-0709)

SE og HØR bragte en artikel, hvori en politikers brors dom for vold mod en kvinde var beskrevet. Byretsdommen var stadfæstet af landsretten 11 måneder forud for omtalen i bladet. Politikerens var bl.a. kendt for markante holdninger i forhold til kvinders rettigheder. Broderen, der var omtalt ved navn, klagede.

Broderen anførte, at sagen ikke havde almen interesse eller krævede offentlig omtale med navns nævnelse.

SE og HØR anførte, at offentlighed i retsplejen var et af de grundlæggende principper i et demokratisk samfund, og at videregivelse af oplysninger om domfældelse i straffesager ikke hører under privatlivets fred. Klager var bror til en kontroversiel politiker.

Pressenævnet fandt, at straffesagen på tidspunktet for omtalen i SE og HØR ikke længere havde offentlig interesse i relation til klager, men at den på det tidspunkt havde en – om end noget begrænset – offentlig interesse i relation til klagers søster, der var en kendt politiker. Ved afvejningen af, om søsterens rolle gjorde omtalen berettiget, må det tillægges betydning på den ene side, at den offentlige interesse som nævnt var begrænset, og på den anden side, at der var forløbet forholdsvis kort tid fra landsrettens dom til omtalen i SE og HØR. Pressenævnet fandt efter en samlet vurdering af disse hensyn, at det ikke var uberettiget, at SE og HØR omtalte dommen og slægtskabet mellem broderen og politikerens. Nævnet fandt imidlertid, at det som følge af den forløbne tid og formålet med artiklen var uberettiget og unødvendigt at nævne klagers navn. Bladet burde derfor have sløret klager. Dette gjaldt også i en situation som den foreliggende, hvor et navnefællesskab forhindrede, at sløringen blev helt effektiv. Da sløring ikke var foretaget, udtalte nævnet sin kritik.

Kendelse af 9. september 2008 (sag 2008-6-0714)

JydskeVestkysten og jv.dk bragte en omtale af en voldsdom. Den dømte var i indledningen til artiklen omtalt med alder, navn samt adresse, herunder vejnavn og husnummer. Den dømte klagede.

Klager anførte, at avisen ved at nævne hans adresse havde tilsidesat god presseskik.

Avisen anførte, at klagers adresse såvel som navnet havde almen interesse. I Danmark giver den offentlige retspleje enhver adgang til ved retten at forvise sig om dømtes identitet og videregive den, medmindre retten bestemmer, at det ikke må ske.

Pressenævnet fandt, at avisen havde tilsidesat god presseskik ved i de påklagede artiklen at nævne ikke blot klagers navn og bopælens vejnavn, men også husnummeret, og nævnet udtalte sin kritik. Nævnet lagde herved vægt på, at oplysningen om klagers fuldstændige adresse var unødvendig for at få artiklens budskab frem.

Kendelser af 1. oktober 2008 (sag 2008-6-0676 og sag 2008-6-0690)

Danmarks Radio sendte magasinet ”21 Søndag” omhandlende fejl- og overmedicinering af psykiatriske patienter på et bosted. En journaliststuderende havde gennem et halvt år arbejdet som vikar på bostedet og optaget beboere og menigt personale med skjult kamera i deres dagligdag. Hverken bostedets ledelse, medarbejderne eller beboerne var bekendt med, at de blev optaget med skjult kamera. Af udsendelsen fremgik bl.a. udsagnet ”Med skjult kamera dokumenterer hun [den journaliststuderende] nu, hvordan de psykisk syge systematisk og i strid med alle regler bliver overmedicineret”. Udsendelsen omtalte ikke mulige årsager til, at beboerne blev medicineret i længere perioder, end Sundhedsstyrelsen generelt anbefalede til de pågældende præparater.

Kommunens socialforvaltning klagede på egne samt generelt på bostedets beboeres og de ansattes vegne (sag 2008-6-0676). Herudover var der indgivet klage til nævnet fra fem navngivne ansatte (2008-6-0690). Klagerne blev ved nævnet behandlet sammen.

Klagerne anførte navnlig, at den samfundsmæssige interesse i at vise de skjulte optagelser ikke oversteg kommunens, beboernes eller medarbejdernes ret til beskyttelse. Klagerne anførte videre, at der ikke var udleveret lægemidler til beboerne uden for de rammer, der var udstukket af lægerne, og at man derfor var berettiget til et genmæle vedrørende ”systematisk overmedicinering”.

I relation til sag 2008-6-0676 anførte Danmarks Radio, at kommunens socialforvaltning ikke var klageberettiget for så vidt angik medarbejdere og beboere.

Danmarks Radio anførte videre, at kommunens konsekvente benægtelse af problemer på bostedet gjorde anvendelse af skjult kamera berettiget, og klagerne havde inden offentliggørelse fået forevist optagelserne og mulighed for at kommentere disse. Beboerne fik udleveret medicin i strid med Sundhedsstyrelsens vejledning. De medvirkende i udsendelsen var effektivt stemme- og kropssløret.

Vedrørende klageberettigelsen fandt Pressenævnet, at socialforvaltningen (sag 2008-6-0676) som ansvarlig for forholdene for de psykisk syge beboere på stedet indirekte var nævnt og derved kunne

klage både på egne og på beboernes vegne. Derimod kunne forvaltningen ikke klage på vegne af de ansatte, idet nævnet ikke anser arbejdsgivere for at have en generel retlig interesse, der medfører, at en arbejdsgiver kan klage på vegne af de ansatte (uden fuldmagt). Forholdet blev imidlertid omfattet af bedømmelsen, idet de fem ansatte selv havde indgivet klage (sag 2008-6-0690).

Nævnet fandt brugen af optagelser foretaget med skjult kamera unødvendig for udsendelsens formål. Nævnet lagde i de to sager vægt på, at der var et særligt hensyn at tage til de psykisk syge beboeres privatliv, og at det af tilsynsrapporter og udtalelser fra en pårørende fremgik, at der var problemer med medicinering på stedet. Emnet kunne have været belyst uden brug af skjult kamera over for psykisk syge og menigt personale, der ikke havde ret til at ordinere medicin, og nævnet udtalte sin kritik. Det forhold, at klagerne havde kommenteret optagelserne, kunne ikke i sig selv anses for at være et indirekte samtykke til offentliggørelse. Nævnet fandt videre, at udsendelsen gav indtryk af, at beboerne blev medicineret langt mere end det nødvendige, hvilket der ikke var dokumentation for, og klagerne var tillige berettiget til at få bragt et gemmelse heroverfor.

Kendelse af 1. oktober 2008 (sag 2008-6-0712 - dissens)

Ekstra Bladet bragte den satiriske bagsideartikel "Når forbrydere går med slips" vedrørende lønforholdene for en tidligere direktør. Det blev i artiklen anført, at den tidligere direktør i 2005 havde forhandlet en salgsaftale på plads, således at hans aktieoptioner kunne udløses i forbindelse med salget. Avisen skrev videre, at direktøren derved havde stjålet danske statsborgeres penge, fordi selskabet var statsejet. Direktøren klagede til avisen og oplyste, at privatiseringen af det statsejede selskab var gennemført, inden han tiltrådte som direktør i 1998, og at han ikke deltog i forhandlingerne i 2005. Forhandlingerne blev ført af bestyrelsen og ikke direktionen. Avisen bragte herefter endnu en artikel, der skulle berigtige fejlene. Af artiklen fremgik udsagnet "Tja...! Kan man i fuld alvor tro, at en administrerende direktør er sat uden for sådanne forhandlinger...". Direktøren klagede.

Klager anførte, at en overfladisk efterprøvelse af oplysningerne, f.eks. gennemgang af selskabets offentliggjorte fondsårsmeddelelser, ville vise, at avisens oplysninger var ukorrekte. Den artikel, avisen efterfølgende bragte, satte spørgsmålstegn ved, om klager havde været indblandet i forhandlingerne.

Ekstra Bladet anførte, at der ikke var samme krav til præcision og research i en bagsideklumme, men erkendte, at den påklagede kommentar gik over strengen. Avisen anførte, at fejlene var rettet i passende ydmyg form.

Pressenævnet fandt, at artiklen lå uden for rammerne for satiriske kommentarer, idet avisen havde bygget artiklen op omkring faktisk forkerte oplysninger om selskabet og klager og bragt krænkende oplysninger på baggrund af de forkerte oplysninger. Vedrørende rettelsen fandt nævnet, at læserne ikke fik klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen, navnlig fordi udsagnet "Tja..." satte spørgsmålstegn ved det forhold, artiklen skulle berigtige. Et dissenterende medlem fandt, at berigtigelsen var sket på en lige så fremtrædende plads som det påklagede indlæg, og ville derfor ikke pålægge offentliggørelse. Nævnet pålagde Ekstra Bladet at offentliggøre nævnets kritik.

Kendelse af 28. oktober 2008 (sag 2008-6-0734 - dissens)

Lokalavisen Det Grønne Område og dgo.dk bragte en artikel omhandlende åbningen af en specialskole (for elever med adfærds-, kontakt- og trivselproblemer), hvor avisen var til stede med kommunens og skolens samtykke. I avisen var bragt foto og interview med en 11-årig dreng, der var startet på skolen. Avisen havde ikke indhentet tilladelse til offentliggørelse fra drengens forældre. Forældrene klagede på vegne af drengen.

Klagerne anførte, at mindreårige, der er indskrevet på en behandlingsinstitution med henblik på en tilbageslutning til en almindelige folkeskole, ikke har behov for eksponering i lokalområdet. Forholdet henhører under privatlivets fred.

Avisen anførte, at interviewet med drengen var bragt i en harmløs artikel om åbningen, og at der ikke fra skolens side var lagt begrænsninger på pressedækningen.

Pressenævnet fandt, at der bør udvises særlig varsomhed ved anvendelsen af interviews med børn. Som led i anvendelsen bør der indhentes tilladelse fra forældrene, når børnene medvirker i artikler – som i dette tilfælde – om særlige personlige forhold og i en sammenhæng, der kan være krænkende. Avisen burde derfor have sikret sig, at forældrene var indforstået med, at deres søn medvirkede i artiklen. Da dette ikke var sket, udtalte nævnet sin kritik. Ét dissenterende medlem ville ikke udtale kritik, da drengen alene havde ytret sig om forhold fra sin egen erfaringsverden (skolen).

Kendelse af 28. oktober 2008 (sag 2008-6-0747)

Politiken bragte en artikel omhandlende to drenge ”opdragelsesrejse” i Irak. Artiklen forholdt sig kritisk til kommunens sagsbehandling og manglende indgriben. Kommunens sagsbehandlere var nævnt ved navn i artiklen. Kommunens børne- og familieafdeling samt to sagsbehandlere klagede.

Klagerne anførte, at sagsbehandlernes navne fremgik af journalmaterialet, som kommunen gav aktindsigt i som baggrundsmateriale til artiklen, men at arbejdsområdet var vanskeligt, og at medarbejdere derfor ikke burde hænges ud.

Politiken anførte, at sagsbehandlernes navne øgede autenticiteten af materialet, og at sagsbehandlerne måtte stå inde for deres vurderinger og beslutninger. Den ene sagsbehandler var klar over, at hun ville blive nævnt ved navn.

Pressenævnet udtalte ikke kritik af avisen for at offentliggøre navnet på den sagsbehandler, der var bekendt hermed. Vedrørende den anden fandt nævnet, at det ikke var nødvendigt at nævne hans navn. Artiklen var kritisk over for afdelingens dispositioner, og avisen burde derfor i den konkrete sag have anonymiseret sagsbehandleren, der ikke var en ledende medarbejder, og nævnet udtalte sin kritik.

Kendelse af 18. november 2008 (sag 2008-6-0757)

Ekstra Bladet bragte et læserbrev omhandlende utilfredshed med en vagtlæges råd. Til læserbrevet var indsat et billede af en læge, uden at bladet gjorde opmærksom på, at det var et arkivfoto. Lægen klagede.

Klager anførte, at billedet var et arkivfoto, og at han ikke havde noget med læserbrevskribentens klage at gøre.

Avisen berigtigede forholdet i avisen, da man blev bekendt med klagen.

Pressenævnet udtalte, at medier bør være varsomme med at anvende enkeltpersoner som illustration til en generel beskrivelse, og udtalte sin kritik. Da avisen havde berigtiget forholdet, fandt nævnet ikke grundlag for at pålægge offentliggørelse af nævnets kendelse.

Kendelse af 16. december 2008 (sag 2008-6-0758)

Ekstra Bladet og ekstrabladet.dk omtalte en kommunes kultur- og fritidsudvalgs studietur til England. Under turen var udvalget optaget med skjult kamera om aftenen på restauranter og pub'er. Optagelserne blev lagt ud på ekstrabladet.dk og billedmateriale bragt i papirudgaven. Et udvalgsmedlem klagede.

Klager anførte, at når dagens officielle program var ovre, var udvalgets medlemmer at betragte som privatpersoner, hvorfor det var i strid med god presseskik at offentliggøre optagelserne indhentet med skjult kamera.

Avisen anførte, at brugen af skjult kamera var berettiget i dette tilfælde, da politikerne gav en falsk fremstilling af de natlige fester, der prægede tjenesterejsen.

Pressenævnet lagde efter de foreliggende oplysninger til grund, at optagelserne med skjult kamera skete om aftenen i tidsrum, hvor kulturudvalgets medlemmer havde fri, og hvor medlemmernes

spiritusindtagelse var for egen regning. Nævnet fandt, at der som udgangspunkt ikke var samfundsmæssige interesser forbundet med at optage offentlige personers fritidsaktiviteter med skjult kamera, og der var i det foreliggende tilfælde ikke oplyst omstændigheder, der kunne føre til, at udgangspunktet måtte fraviges. Nævnet bemærkede, at mediet ikke havde fremlagt oplysninger om, at kulturudvalgets medlemmer skulle være udeblevet fra det planlagte program og heller ikke i øvrigt havde været ude af stand til at følge programpunkterne på forsvarlig måde. Nævnet udtalte sin kritik af, at avisen havde offentliggjort de skjulte optagelser.

Kendelse af 16. december 2008 (sag 2008-6-0770)

Metal Magasinet bragte en artikel omhandlende et stålvalseværk. En kvindelig ansat var interviewet til artiklen. I den forbindelse fremgik det, at hun havde udtalt: ”Min far og mor arbejdede der i 80’erne, og jeg blev lavet nede i kabelgangene på værket”. Moderens navn fremgik ikke af artiklen. Moderen klagede.

Klager anførte, at oplysningen ikke var korrekt, og at den gav indtryk af, at klager havde været sin daværende mand utro. Klager startede først på værket i 1992, og datteren blev født i 1988.

Metal Magasinet anførte, at datteren havde fortalt det i en munter tone og efterfølgende godkendte ordlyden af citatet. Klager delte ikke efternavn med datteren, hvorfor hun ikke kunne identificeres af den brede offentlighed.

Pressenævnet fandt, at citatet indeholdt faktisk forkerte oplysninger. Oplysningen fremkom imidlertid fra datteren selv, og klagers navn var ikke nævnt. Nævnet fandt herefter, at magasinet ikke havde været forpligtet til at kontrollere oplysningerne, herunder ved forelæggelse for klager. Nævnet udtalte ikke sin kritik.

2.2 Sager om genmæle

Reglerne om genmæle giver adgang til at korrigere oplysninger af faktisk karakter i en sag, der har været omtalt i et massemedie. Den, som oplysningerne vedrører, kan fremsætte anmodning om genmæle, og anmodningen skal altid først fremsættes til massemediet selv. Anmodningen til mediet skal være skriftlig, og fristen er fire uger regnet fra offentliggørelsen i mediet, jf. medieansvarslovens § 36, stk. 3. Hvis mediet afslår at bringe genmælet, eller genmælet er ufyldstgørende, kan sagen indbringes for Pressenævnet. Dette skal ske senest fire uger efter at mediets svar er kommet frem, jf. medieansvarslovens § 40, stk. 1 og stk. 2.

Mediet kan kræve, at den, der fremsætter anmodningen, selv udformer genmælet, og genmælets indhold skal i alt væsentligt være begrænset til nødvendige faktiske oplysninger, jf. medieansvarslovens § 38.

Pressenævnet har udarbejdet en vejledning, der indeholder oplysninger om betingelser for og udformning af genmæle m.v. Vejledningen kan hentes på Pressenævnets hjemmeside under fanebladet Klagevejledning, Vejledning om genmæle, og kan desuden fås i nævnets sekretariat.

Til illustration af nævnets praksis refereres nedenfor enkelte af nævnets sager fra 2008. Til yderligere belysning af Pressenævnets praksis på området henvises til nævnets tidligere årsberetninger.

Kendelse af 16. januar 2008 (sag 2007-6-0614 - dissens)

Familie Journalen bragte en artikel omhandlende en kvindes kamp mod kræft. I artiklen udtalte kvinden sig om sit tidligere ægteskab og oplyste i den forbindelse, at hun i ægteskabet havde mistet fem børn i alderen fra to timer til tre måneder. Kvindens tidligere mand var ikke nævnt ved navn i artiklen. Eksmanden klagede over overtrædelse af god presseskik og afslag på genmæle.

Eksmanden anførte, at de kun havde fået et barn, der var afgået ved døden.

Familie Journalen anførte, at det ikke var muligt at identificere klager i artiklen, og at kvinden havde bekræftet oplysningerne i artiklen.

Vedrørende afslag på genmæle fandt Pressenævnet, at oplysningen ikke i den konkrete sammenhæng, hvor klager ikke i øvrigt fremgik, var egnet til at påføre klager skade af betydning, og han var derved ikke berettiget til at få bragt et genmæle. Ét dissenterende medlem fandt, at det forhold, at klager angiveligt skulle have mistet fem børn, var egnet til at påføre ham skade af betydning. Da oplysningens rigtighed ikke var utvivlsom, fandt dette medlem klager berettiget til et genmæle.

Kendelse af 28. maj 2008 (sag 2008-6-0663 og 0679)

Danmarks Radio omtalte i to udsendelser af nyhedsprogrammet ”21 søndag” de ansættelsesmæssige forhold for rumænske avisbude. I henhold til Østaf-talen havde budene krav på en ugentlig arbejdstid på minimum 30 timer. Af udsendelsen fremgik det, at budene enten ikke havde timer nok eller ikke fik udbetalt løn i overensstemmelse med mindstebetalingen på området. Arbejdsgiveren fik i indslaget lejlighed til at redegøre for forholdene. Arbejdsgiveren klagede over overtrædelse af god presseskik og afslag på genmæle.

Klager anførte navnlig, at de havde fulgt myndighedernes anvisninger vedrørende Østaf-talens 30 timers regel, samt at de betalte de rumænske bude i overensstemmelse med den gældende overenskomst mellem 3F og klager.

Vedrørende afslag på genmæle fandt Pressenævnet, at Danmarks Radios oplysninger om klagers administration af Østaf-talen og oplysninger om klagers undladelse af at udbetale overenskomstmæssig løn til budene ikke var af utvivlsom rigtighed. Da oplysningerne var egnede til at påføre klager skade af betydning, var klager som udgangspunkt berettiget til at få bragt et genmæle. Pressenævnet gav imidlertid Danmarks Radio medhold i, at klagers genmæletekst blot var en gentagelse af de synspunkter, som klager fremkom med i udsendelserne, og klager var derfor ikke berettiget til at få bragt et genmæle.

Kendelse af 24. juni 2008 (sag 2008-6-0674)

Tænk bragte en artikel, hvoraf det fremgik, at der i en tube Rosencreme var fundet rester af to pesticider. Inden offentliggørelsen var der opdaget en fejl i testen, således at der kun kunne spores én sprøjtegift, methidathion. Tænk udsendte sammen med artiklen berigtigelsen ”Rettelse: Kun én sprøjtegift i Rosencreme”. I sagen var fremlagt en række test og dokumenter, hvoraf det fremgik, at der i bladets test af Rosencremen var fundet methidathion, hvorimod der i cremeproducentens efterfølgende test (efter det oplyste fra samme parti creme) ikke var påvist nogen forekomst af methidathion. Parterne havde anvendt forskellige laboratorier til testene. Producenten af Rosencremen klagede over tilsidesættelse af god presseskik og afslag på genmæle.

Producenten anførte, at der var bragt ukorrekt information, idet Rosencremen ikke indeholdt sprøjtegift. Det af bladet anvendte laboratorium var utroværdigt, og Tænk burde inden offentliggørelsen have givet dem mulighed for at foretage en videnskabelig efterprøvning af de fremlagte resultater. Testen forventedes at tage ca. 4 uger.

Tænk anførte, at der var fundet en forekomst – om end en lille forekomst - af methidathion i Rosencremen. Cremen var testet og gentestet af et anerkendt laboratorium. Bladet var derfor ikke forpligtet til at give klager mulighed for at foretage en videnskabelig efterprøvning inden offentliggørelsen.

Pressenævnet bemærkede, at det ikke var muligt for nævnet at tage stilling til, om de fremlagte test var udført korrekt. Nævnet kunne derfor ikke tage stilling til, om Tænk havde bragt en ukorrekt oplysning vedrørende indholdet af methidathion. Nævnet fandt, at Tænk ikke havde tilsidesat god presseskik, da de krænkende oplysninger var forelagt for klager. Pressenævnet fandt imidlertid, at da oplysningen vedrørende indholdet af methidathion ikke var utvivlsomt rigtig, var producenten berettiget til at få bragt et genmæle.

Sagen har sammenhæng med sagerne 2008-6-0705, 2008-6-0766 og 2008-6-0771. Se endvidere omtalen vedrørende genoptagelse under punkt D.1.

Kendelse af 13. august 2008 (genoptagelsesansøgning sag 2008-6-0705)

Tænk anmodede om genoptagelse af Pressenævnets kendelse af 24. juni 2008 (sag 2008-6-0674) omtalt ovenfor.

Til støtte for ansøgningen om genoptagelse fremlagde Tænk en udskrift fra Københavns Byrets Fogedret. Af fogedrettens kendelse fremgik det, at cremeproducenten havde nedlagt påstand om forbud mod offentliggørelse og udbredelsen af den påklagede artikel og pressemeddelelsen/berigtigelsen. Under fogedretsmødet var der ført en række vidner, og fogedretten havde efter bevisførelsen lagt til grund, at der i den omhandlede Rosencreme var et indhold af methidathion. Fogedretten tilføjede ikke resultaterne indhentet af cremeproducenten afgørende betydning. Herudover fremlagde bladet en redegørelse dateret inden nævnets afgørelse i sag 2008-6-0674. Redegørelsen var i det væsentlige identisk med en tidligere fremlagt redegørelse. Den nye redegørelse oplyste, at der lå otte enkeltmålinger til grund for bestemmelsen af methidathion i prøven med Rosencremen.

Pressenævnet kan genoptage behandlingen af en sag, hvis der fremkommer nye oplysninger for sagens afgørelse. Da Tænk ikke var fremkommet med sådanne nye oplysninger, fandt nævnet ikke grundlag for at genoptage sagen.

Kendelse af 18. november 2008 (genoptagelsesansøgning sag 2008-6-0766)

Tænk anmodede for anden gang om genoptagelse af Pressenævnets kendelse af 24. juni 2008 (sag 2008-6-0674).

Til støtte for ansøgningen om genoptagelse fremlagde Tænk en udskrift af Østre Landsrets kendelse af 17. oktober 2008 i kærresagen rosencremeproducenten mod Forbrugerrådet og den ansvarshavende chefredaktør af Tænk. Af landsrettens bemærkninger fremgik det, at landsretten

fandt, at de testresultater, der var blevet fremlagt for retten, og som var ensidigt indhentet af kærrende [klager], ikke entydigt tilbageviste Tænks testresultat, hvori der var fundet methidathion i en tube rosencreme. Prøverne var ikke undersøgt med samme følsomhed og var efter landsrettens opfattelse derfor ikke sammenlignelige. Tænk anførte, at landsrettens afgørelse endegyldigt frifandt bladet.

Pressenævnet kan genoptage behandlingen af en sag, hvis der fremkommer nye oplysninger for sagens afgørelse. På det foreliggende grundlag fandt nævnet, at sagen skulle genoptages.

Kendelse af 16. december 2008 (genoptagelsessag 2008-6-0771)

Pressenævnet realitetsbehandlede igen klagen fra rosencremeproducenten (sag 2008-6-0674). Cremeproducenten anførte, at man under retssagen havde gjort gældende, at offentliggørelsen udgjorde en overtrædelse af straffelovens § 267, hvorimod pressenævnsagen vedrørte medieansvarlovens §§ 34 og 36. De af klager indhentede undersøgelser påviste ikke fund af methidathion, og oplysningerne i Tænk var ikke utvivlsomt rigtige. Landsrettens kendelse viste udelukkende, at retten ikke havde fundet, at der var fremlagt tilstrækkeligt bevis for at ændre fagedrettens kendelse.

Tænks synspunkter til brug for behandlingen af genoptagelsessagen i sag 2008-6-0766 var givet.

Nævnet fandt, at det materiale og de oplysninger, der var fremkommet, efter at nævnet afsagde sin kendelse af 24. juni 2008, ikke kunne føre til en anden vurdering vedrørende laboratoriets testresultater, og nævnet kunne derfor fortsat ikke tage stilling til, om Tænk havde bragt en ukorrekt oplysning om indholdet af methidathion i rosencremen. Pressenævnet fandt, at der ikke var grundlag for at ændre afgørelsen vedrørende gemæle. Nævnet bemærkede, at en afgørelse om gemæle træffes på baggrund af de oplysninger, der foreligger på tidspunktet for nævnets afgørelse af sagen.

Kendelse af 18. november 2008 (sag 2008-6-0729 - dissens)

TV 2 ØSTJYLLAND sendte retsreportagen ”Slåbt i retten” om en handicapmedhjælper, der havde stævnet sin handicappede arbejdsgiver for uberettiget fyring. Af indslaget fremgik udsagnet: ”Netop derfor valgte han [den handicappede arbejdsgiver] at fyre sin tidligere medhjælper [klager], fordi hun mindst to gange lod ham være alene hjemme og, ifølge [arbejdsgiveren], havde et for højt sygefravær. Men medhjælperen mener, at fyringen skyldtes, at hun var gravid.”

I afskedsbrevet var opsigelsen alene begrundet i sygefravær. Den fyrede handicapmedhjælper og hendes fagforening klagede over tilsidesættelse af god presseskik og afslag på gemæle.

Klagerne anførte, at udsagnet, der fremstod som en objektiv sandhed, var faktisk forkert. Det burde have fremgået, at det var arbejdsgiverens påstand.

Tv-stationen anførte, at udsagnet var en gengivelse af de involveredes forklaringer for retten.

Pressenævnet fandt, at såvel sagsøgers som sagsøgtes synspunkter fremgik af indslaget. Indslaget refererede et retsmøde, og at det måtte have været klart for seerne, at udsagnet var arbejdsgiverens kommentar og ikke en faktisk oplysning. Nævnet udtalte ikke sin kritik, og handicapmedhjælperen var af samme årsag ikke berettiget til et gemæle. To medlemmer (mindretallet) fandt, at der var tale om en faktisk forkert oplysning og ikke en kommentar, men fandt heller ikke grundlag for kritik eller et gemæle, da klagers identitet var anonymiseret i et sådant omfang, at oplysningen ikke umiddelbart var krænkende for klager.

Kendelse af 18. november 2008 (sag 2008-6-0763)

Ekstrabladet.dk omtalte i en artikel i 2008, at en krimiforfatter, der var aktiv i kampen mod mishandling af kvinder, havde antaget en agent, der var dømt for vold og trusler mod sin forhenværende kæreste. Af artiklen fremgik det, at agenten var ”kendt for sin hang til at lægge hånd på kvinder”.

Agenten havde i 2007 udtalt sig om sin dom fra 2000. Agenten klagede over tilsidesættelse af god presseskik og afslag på genmæle.

Klager anførte, at artiklen var en krænkelse af privatlivets fred. Han var for syv år siden blevet idømt 70 dages samfundstjeneste for et enkelt tilfælde af husspektakler, og udsagnet ”kendt for...” var faktisk forkert.

Avisen anførte, at en anden avis’ omtale dannede grundlag for artiklen. Debatten vedrørende forfatterens synspunkter gjorde omtalen berettiget. Af kildeavisen fremgik det, at klager i et antal tilfælde havde mishandlet sin tidligere kæreste (numre på politianmeldelser og sygehusjournaler fremgik).

Pressenævnet fandt, at omtalen af klagers straffesag for syv år siden ikke havde nogen offentlig interesse i relation til agenten, men i forhold til forfatteren. Da klager selv i 2007 havde kommenteret hændelsen, fandt nævnet ikke grundlag for at udtale kritik. Nævnet fandt imidlertid, at klager var berettiget til at få bragt et genmæle vedrørende ovennævnte udsagn, da dette gav indtryk af, at han ved mere end ét tilfælde var ifaldet dom herfor, hvilket ikke var korrekt.

E. REGISTER

Registret indeholder emner omtalt i årsberetningerne 1992-2008.

Emne	År	Side
1112-udsendelser	2001	s. 12
Adresseændring, klagefrist	2005	s. 19
Advarsler	2007	s. 20
Afdød, partsevne	2002	s. 5
Agent provocateur	1998	s. 8
Anmeldelse, ansvarshavende redaktør	1995	s. 9
	1996	s. 7
	1997	s. 14
Anmeldelse, hjemmeside	1997	s. 14
Anmeldelse, virkningstidspunkt	2006	s. 22
Anmeldelser, af film, bøger etc.	2001	s. 15
Annoncer, forelæggelse	1997	s. 9
Anonymisering, billedmateriale	2006	s. 21
Arkivmateriale	2004	s. 20
Artikelseerie	2000	s. 11
Artikelseerie, klagefrist	2005	s. 19
Berigtigelse	2000	s. 10
	2004	s. 22
Berigtigelse, definition	1998	s. 10
Berigtigelse, fast rubrik	1998	s. 5
Berigtigelse, indhold	2001	s. 13
Bevis, modstridende forklaringer	2003	s. 21
Billedbrug, identifikation	1996	s. 6
Billedmanipulation	2002	s. 8
Billedmateriale	2000	s. 11
Billedmateriale, anonymisering	1996	s. 7
	2006	s. 21
Billedmateriale, samtykke	1994	s. 5
Blogs	2004	s. 19
Bøde, dom	1998	s. 14
Båndede samtaler	1997	s. 10
	2004	s. 21
Båndede samtaler, telefoninterview	2006	s. 19
Båndede samtaler, telefonsamtale	2005	s. 21
Citat	2002	s. 11
	2003	s. 21
Citathistorier, forelæggelse	2007	s. 20
Citathistorier, Ritzaus Citattjeneste	2006	s. 20
Debatindlæg	2000	s. 12
	2004	s. 20
Debatindlæg, forelæggelse	1997	s. 9

Debatindlæg, Internettet	2006	s. 21
Debatindlæg, redigering	1993	s. 7
	1996	s. 6
Debatindlæg, sprogbrug	2001	s. 17
Dokumentarprogrammer	2001	s. 12
E-mail, klage	1999	s. 8
	2000	s. 8
	2002	s. 4
Egen drift	1995	s. 9
	1999	s. 7
Egen drift, forretningsorden	1994	s. 7
Egen drift, inhabilitet	1997	s. 6
Egen drift, konkrete sager	1997	s. 5
Elektroniske debatfora	2004	s. 19
Elektroniske medier, anmeldelse	1998	s. 13
Ensidighed	2003	s. 23
Erhvervsjournalistik	1995	s. 7
Etniske minoriteter, sigøjnere	1993	s. 6
Etniske tilhørsforhold	2002	s. 7
Fiktion, fiktiv sammenhæng	2001	s. 16
Forelæggelse	2002	s. 10
Forelæggelse, citathistorier	2007	s. 20
Forelæggelse, flere medier	1998	s. 9
Forelæggelse, forsøg	1997	s. 9
Forening, partsevne	2002	s. 5
Formkrav, e-mail	1999	s. 8
	2000	s. 8
	2002	s. 4
Foto	2000	s. 11
Fremmedsprog	2004	s. 19
Genmæle, definition	1998	s. 10
Genmæle, faktiske oplysninger	2000	s. 12
Genmæle, klagevejledning	1996	s. 7
Genmæle, offentliggørelse	1997	s. 6
	1998	s. 6
Genmæle, redaktionelle bemærkninger	1997	s. 7
Genmæle, straffesag	1997	s. 13
Genmæle, udformning	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1996	s. 5
Genmæle, vejledning	1999	s. 11
Gentagelse, krænkelser	1998	s. 13
Genoptagelse	2008	s. 18
Genudsendelse	2008	s. 18
God presseskik, massemediernes handlemåde	1993	s. 6
Grundloven § 63	1998	s. 7
Helligdage, klagefrist	2005	s. 19

Hjemmeside, anmeldelse	1997	s. 14
	1998	s. 13
Høring, krænkende oplysninger	1995	s. 5
Identitet, efterprøvelse	2003	s. 22
Injurier, kompetence	2006	s. 21
Internetmedier, anmeldelse	1997	s. 14
	1998	s. 13
Internettet, debatindlæg og ledere	2006	s. 21
Internettet, klagefrist	2007	s. 19
Internettet, offentliggørelse	2005	s. 23
Interview	1998	s. 9
	2003	s. 21
Interview, mindreårige	2004	s. 21
Interview, radio og tv	1996	s. 5
Journalisters adfærd	1997	s. 13
Journalistisk arbejdsmetode, massemediernes handlemåde	1993	s. 6
Kanal 4, kompetence	2008	s. 20
Kendelsesresumé, offentliggørelse	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
Kendelsesresumé, ordlyd	2006	s. 19
Kendelsesresumé, placering	1995	s. 5
Kendelsesresumé, udformning	1996	s. 5
Kildeangivelse	2002	s. 9
Kildekreditering	2001	s. 11
Klage, medie under konkurs	2002	s. 7
Klage, videregivelse	2006	s. 20
Klagefrist, adresseændring	2005	s. 19
Klagefrist, artikelserie	2005	s. 19
Klagefrist, helligdage	2005	s. 19
Klagefrist, Internettet	2007	s. 19
Klagefrist, manglende klagevejledning	2003	s. 20
Klagefrist, mediernes behandling	2003	s. 20
Klagefrist, noninformation	2005	s. 20
Klagevejledning	1999	s. 9
	2003	s. 20
Klagevejledning, genmæle	1996	s. 7
Kompetence, erhvervsjournalistik	1995	s. 7
Kompetence, god presseskik og genmæle	1992	s. 5
Kompetence, injurier	2006	s. 21
Kompetence, Kanal 4	2008	s. 20
Kompetence, navneforbud	1997	s. 12
Kompetence, ophavsret	2001	s. 11
Kompetence, retsplejeloven	1993	s. 6
Kompetence, straffeloven	1993	s. 5
Kompetence, TV 3	1995	s. 7
Konkurs, mediet under konkurs	2002	s. 7
Krænkelse, gentagelse	1998	s. 13

Krænkende oplysning	2002	s. 10
Krænkende oplysning, høring	1995	s. 5
Lokalradio- og tv-virksomhed, ansvarshavende redaktør	1996	s. 7
Læserbreve	2000	s. 12
	2003	s. 21
	2004	s. 20
Læserbreve, forelæggelse	1997	s. 9
Læserbreve, redigering	1993	s. 7
	1996	s. 6
Læserbreve, sprogbrug	2001	s. 17
Manglende offentliggørelse, straffesag	1995	s. 6
	1996	s. 6
	1997	s. 13
	1998	s. 14
Medieansvarsloven § 1, nr. 2	2008	s. 20
Medieansvarsloven § 5	1995	s. 9
	1996	s. 7
Medieansvarsloven § 5, redaktørskifte	1997	s. 14
Medieansvarsloven § 8	1998	s. 13
	2006	s. 22
Medieansvarsloven § 38	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1996	s. 5
Medieansvarsloven § 39	1997	s. 6
Medieansvarsloven § 39, placering	1997	s. 7
Medieansvarsloven § 39, redaktionelle bemærkninger	1997	s. 7
Medieansvarsloven § 39, straffesag	1997	s. 13
Medieansvarsloven § 40	1996	s. 7
Medieansvarsloven § 43	1998	s. 8
	1999	s. 5
Medieansvarsloven § 44	1995	s. 9
	1997	s. 5
	1999	s. 7
	2002	s. 4
Medieansvarsloven § 44, inhabilitet	1997	s. 6
Medieansvarsloven § 46	1995	s. 7
Medieansvarsloven § 49	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
	1998	s. 14
	1999	s. 10
	2000	s. 8
	2002	s. 5
	2006	s. 19
Medieansvarsloven § 49, bøde	1997	s. 6
Medieansvarsloven § 49, kommenterende tilføjelse	1997	s. 7
Medieansvarsloven § 49, placering	1997	s. 7
Medieansvarsloven § 49, udformning	1996	s. 5

Medieansvarsloven § 53	1998	s. 7
Medieansvarsloven eller retsplejeloven	1993	s. 6
Mediekoncern, samtykke	2008	s. 19
Mindreårige, interview	2004	s. 21
Mindreårige, samtykke	2000	s. 9
Modstridende forklaringer	2003	s. 21
Nationalitet, etniske tilhørsforhold	2002	s. 7
Navneforbud	1997	s. 12
Noninformation	1995	s. 6
Noninformation, klagefrist	2005	s. 20
Nyhedsbureau, offentliggørelse	2006	s. 20
Offentlige personer, forhåndstilkendegivelser	2001	s. 15
Offentlige personer, privatlivets fred	2002	s. 8
Offentliggørelse	1999	s. 10
	2002	s. 5
Offentliggørelse, bøde	1997	s. 6
Offentliggørelse, bandede samtaler	2004	s. 21
Offentliggørelse, elektronisk medie	1998	s. 8
Offentliggørelse, genmæle og kendelsesresumé	1997	s. 6
Offentliggørelse, Internettet	2005	s. 23
Offentliggørelse, kommenterende tilføjelse	1997	s. 7
Offentliggørelse, nyhedsbureau	2006	s. 20
Offentliggørelse, ordlyd	2006	s. 19
Offentliggørelse, placering	1997	s. 7
	1998	s. 6
Offentliggørelse, straffesag	1996	s. 6
Offentliggørelse, tidspunkt	1999	s. 9
	2000	s. 8
Ophavsret, kompetence	2001	s. 11
Oversættelse	2004	s. 19
Partsevne, afdød	2002	s. 5
Partsevne, arbejdsgivere	2007	s. 19
Partsevne, fagforening	1999	s. 5
Partsevne, Forbrugerombudsmanden	1998	s. 8
Partsevne, grupperinger	1994	s. 6
Partsevne, ophørt forening	2002	s. 5
Partsindlæg	2003	s. 23
Pressenævnet, artikler	2001	s. 5
Pressenævnet, retssag anlagt	1999	s. 14
	2000	s. 13
Pressenævnet, retssag (U.2003.71H)	2002	s. 4
Pressenævnet, retssag (Østre Landsrets dom)	2001	s. 17
Privatlivets fred	1994	s. 6
	1999	s. 5
Privatlivets fred, offentlige personer	2001	s. 15
	2002	s. 8
Privatlivets fred, private oplysninger	2003	s. 22
	2005	s. 22

Privatlivets fred, reality-tv	2002	s. 8
Radio- og tv-virksomhed, anmeldelse	1997	s. 14
Reality-tv, privatlivets fred	2002	s. 8
Redaktørskifte, anmeldelse	1995	s. 9
Redigering, debatindlæg	1993	s. 7
Redigeringsret	2000	s. 10
Redigeringsret, læserbreve	2000	s. 12
Redigeringsret, navn	1999	s. 8
Reklamer, forelæggelse	1997	s. 9
Religiøse tilhørsforhold	1993	s. 6
Retlig interesse, afdød	2002	s. 5
Retlig interesse, arbejdsgivere	2007	s. 19
Retlig interesse, fagforening	1999	s. 5
Retlig interesse, Forbrugerombudsmanden	1998	s. 8
Retlig interesse, grupperinger	1994	s. 6
Retlig interesse, ophørt forening	2002	s. 5
Retsplejeloven eller medieansvarsloven	1993	s. 6
Retsplejeloven, kompetence	1993	s. 6
Retsreportage	1999	s. 7
Retssag anlagt mod Pressenævnet	2001	s. 17
	2000	s. 13
Rettelse, fast rubrik	1998	s. 5
Råbånd	2000	s. 11
Sagsbehandling	1995	s. 7
Samtykke, mediekoncern	2008	s. 19
Samtykke, skjult kamera	2008	s. 19
Samtykke, umyndig	2000	s. 9
Satire	2001	s. 14
Scandinavian Star-sagen, sprogbrug	2000	s. 5
Skjult kamera	1997	s. 11
	1999	s. 12
	2000	s. 9
Skjult kamera, anonymisering	1998	s. 8
Skjult kamera, forelæggelse	2005	s. 21
Skjult kamera, samtykke	2008	s. 19
Skjult kamera og mikrofon	1999	s. 12
	2000	s. 9
Skjult kamera og mikrofon, anonymisering	1997	s. 12
Skjult mikrofon	1997	s. 10
	2004	s. 21
Skjult mikrofon, retningslinjer	1997	s. 11
Skjult mikrofon, telefoninterview	2006	s. 19
Skjult mikrofon, telefonsamtale	2005	s. 21
”Somalier-sagen”, etniske tilhørsforhold	2002	s. 7
Sprogbrug, debatindlæg	2001	s. 17
Sprogbrug, Scandinavian Star-sagen	2000	s. 5
Straffedom, oplysning om tidligere	2003	s. 21
Straffeloven, kompetence	1993	s. 5

Straffesag, genmæle	1997	s. 13
Straffesag, manglende offentliggørelse	1995	s. 6
	1996	s. 6
	1998	s. 14
Straffesager, god presseskik	1999	s. 7
Telefonsamtaler, offentliggørelse	2005	s. 21
TV 3	1996	s. 7
TV 3, kompetence	1995	s. 7
Umyndig, interview	2004	s. 21
Umyndig, samtykke	2000	s. 9

BILAG

God presseskik

Massemediernes indhold og handlemåde skal være i overensstemmelse med god presseskik (medieansvarslovens § 34, stk. 1).

Pressenævnet afgør, om medierne har handlet i strid med god presseskik. Afgørelsen tager udgangspunkt i ”Vejledende regler for god presseskik”, som indgik i forslaget til medieansvarsloven fra 1991, men standarden ”god presseskik” følger udviklingen i opfattelsen af, hvad der er uetisk, og tager stilling til nye situationer, der opstår.

”Vejledende regler for god presseskik”

(Således som de blev formuleret af medieansvarsudvalget i betænkning nr. 1205/1990 og gengivet i bilag til lovforslaget af 1991 til medieansvarsloven).

Grundlæggende synspunkter

Sikringen af ytringsfriheden i Danmark står i nøje forbindelse med massemediernes frie adgang til at indsamle informationer og nyheder og til at offentliggøre dem så korrekt som muligt. Den frie kommentar er en del af ytringsfrihedens udøvelse. Under varetagelse af disse opgaver bør massemediernes anerkende hensynet til den enkelte borgers krav på respekt for den personlige integritet og privatlivets fred og til behovet for beskyttelse mod ubeføjet krænkelse.

Under brud på god presseskik henhører også hindring af berettiget offentliggørelse af informationer af væsentlig betydning for offentligheden, samt eftergivenhed over for udenforståendes krav om indflydelse på massemediernes indhold, hvis eftergivenheden kan medføre tvivl om massemediernes frie og uafhængige stilling. Brud på god presseskik foreligger endvidere, hvis en journalist pålægges opgaver, som er i strid med nærværende presseetiske regler.

En journalist bør ikke pålægges opgaver, der strider mod hans samvittighed eller overbevisning.

Reglerne omfatter det redaktionelle stof (tekst og billeder), som offentliggøres i den trykte presse, radio og fjernsyn samt i de øvrige massemedier.

Reglerne omfatter tillige annoncer og reklamer i den trykte periodiske presse og i de øvrige massemedier i det omfang, der ikke er fastsat særlige regler herom.

Reglerne omfatter omtalte og afbildede personer, herunder også afdøde personer, juridiske personer og lignende.

Reglernes indhold

A. Korrekte meddelelser

1. Det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte.

2. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt.
3. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende.
4. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde.
5. Det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer.
6. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler.
7. Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår. Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen.

B. Adfærd i strid med god presseskik

1. Meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.
2. Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrunder offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.
3. Ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises det størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede. Ved indsamling og gengivelse af billedmateriale skal der vises hensynsfuldhed og takt.
4. Der bør opretholdes en klar skillelinje mellem annoncering og redaktionel tekst. Tekst og billeder foranlediget af direkte eller indirekte merkantile interesser bør kun bringes, hvis et klart journalistisk kriterium taler for offentliggørelse.
5. Andres tillid må ikke misbruges. Der bør vises særligt hensyn over for personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser. Andres følelser, uvidenhed eller svigten de herredømme bør ikke misbruges.

C. Retsreportage

1. De under A og B anførte almindelige presseetiske regler gælder også for retsreportagen.
2. Reglerne for retsreportagen gælder også sagernes forberedelse, herunder straffesagers behandling hos politi og anklagemyndighed.
3. Retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes – i straffesager anklagemyndighedens og forsvarets – synspunkter.
En omtale af en straffesag bør følges op med et referat af sagens afslutning, hvad enten denne finder sted i form af tiltalefrafald, frifindelse eller domfældelse.
4. Det bør undgås at nævne personers slægtsforhold, stilling, race, nationalitet, trosbekendelse eller organisationsforhold, medmindre dette direkte har med sagen at gøre.
5. Så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke-skyldig.
6. Der skal i videst muligt omfang følges en klar saglig linje ved afgørelsen af, hvilke sager der omtales, og i hvilke tilfælde navne på de implicerede nævnes. En sigtets eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når ingen almen interesse taler for at offentliggøre navnet.

7. Der skal iagttages varsomhed med meddelelser om, at politianmeldelse er indgivet mod en navngiven person. Meddelelser herom bør som regel ikke bringes, før anmeldelse har medført indgriben fra politiets eller anklagemyndighedens side. Dette gælder dog ikke, hvis det anmeldte forhold i forvejen er kendt i videre kredse eller har væsentlig almen interesse, eller det efter de foreliggende omstændigheder må antages, at anmeldelsen er solidt underbygget.
8. En sigtet, tiltalt eller domfældt person bør forskånes for at få fremdraget en ham tidligere overgået straffedom, hvis den er uden betydning for de forhold, han nu er sigtet, tiltalt eller dømt for. I anden nyhedssammenhæng bør de mod en person tidligere rejste straffesager som regel ikke omtales.